

UNIVERZITA PALACKÉHO

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie

**Analýza udržování paměti a reprodukce
náboženství Církve adventistů sedmého dne**

Bakalářská práce

Olomouc 2016

Vedoucí práce:
prof. PhDr. Dušan Lužný, Dr.

Autor práce:
Tom Meiringer

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Analýza udržování paměti a reprodukce náboženství Církve adventistů sedmého dne vypracoval samostatně, s využitím pouze citovaných literárních pramenů, dalších informací a zdrojů v souladu se Směrnicí děkana SD-01/2012 k provedení Studijního a zkušebního řádu UP a se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Olomouci dne 31. března 2016

.....

Tom Meiringer

ANOTACE

Tato práce je analýzou základních mechanismů Církve adventistů sedmého dne v rámci České republiky, kterými udržuje paměť, předává náboženské tradice dalším generacím a legitimizuje své učení, a to skrze jejich běžnou náboženskou praxi (rituály, setkávání, literaturu apod.). Je zde rovněž stručně popsán její historický vývoj, učení a struktura.

Teoretickým východiskem je koncept kolektivní paměti v té podobě, jak je v současné době diskutován v sociologii náboženství (Halbwachs, Hervieu-Léger, Davie).

Klíčová slova

kolektivní paměť, Církev adventistů sedmého dne, sociologie náboženství, udržování paměti, Hervieu-Léger, Halbwachs

ANNOTATION

This work is an analysis of the fundamental mechanisms of the Seventh-day Adventist Church in the Czech Republic, which maintains memory, transmits religious traditions to future generations and legitimizes their doctrines through their ordinary religious practices (rituals, meetings, literature, etc.). There is also a brief description of its historical development, learning and structure.

The theoretical starting point is the concept of collective memory in the form as is currently being discussed in the sociology of religion (Halbwachs, Hervieu-Léger, Davie).

Key Words

collective memory, Seventh-day Adventist Church, maintaining memory, Hervieu-Léger, Halbwachs

Poděkování

Rád bych zde poděkoval *prof. PhDr. Dušanu Lužnému, Dr.* za cenné rady a srdečný přístup při vedení mé závěrečné práce.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1. KOLEKTIVNÍ PAMĚŤ.....	8
1.1 HALBWACHSOVA VÝCHODISKA.....	8
1.1.2 DURKHEIMŮV VLIV.....	8
1.1.2 PAMĚŤ V POJETÍ HENRIHO BERGSONA.....	9
1.2 TEORIE PAMĚTI MAURICE HALBSWACHSE.....	11
1.2.1 SYSTÉM SYMBOLŮ A ZNAKŮ JAKO ZDROJ KOLEKTIVNÍ PAMĚTI ...	11
1.2.2 VZTAH INDIVIDUÁLNÍ A KOLEKTIVNÍ PAMĚTI.....	12
1.2.3 ČAS A PROSTOR JAKO RÁMCE PAMĚTI	13
1.3 SOUČASNÉ TEORIE KOLEKTIVNÍ PAMĚTI V SOCIOLOGII NÁBOŽENSTVÍ	16
1.3.1 HERVIEU-LÉGER: NÁBOŽENSTVÍ JAKO ŘETĚZEC PAMĚTI.....	16
1.3.2 GRACE DAVIE.....	17
2. METODIKA VÝZKUMU.....	19
3. HISTORICKÝ VÝVOJ, UČENÍ PODOBA CASD.....	21
3.1 VZNIK CASD	21
3.2 VÝVOJ CASD V ČR	22
3.3 SOUČASNÁ PODOBA CÍRKVE.....	23
3.3.1 STRUKTURA CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE.....	23
4. MECHANISMY MOBILIZUJÍCÍ KOLEKTIVNÍ PAMĚŤ V RÁMCI NÁBOŽENSKÉ PRAXE CASD	26
4.1 SOBOTA: ODDĚLENÝ DEN	26
4.2 MODLITBA: CESTA K BOŽÍ PŘÍTOMNOSTI.....	27
4.3 DUCHOVNÍ PROŽITEK JAKO ZODPOVĚDNOST JEDINCE	28

4.4 SOBOTNÍ ŠKOLA: SKUPINOVÁ DISKUZE NAD STUDIEM BIBLE.....	29
4.5 SOBOTNÍ ŠKOLKA: SYMBOLICKÝ ZÁKLAD	29
4.6 KŘEST A ČLENSTVÍ: MANIFESTACE POSTOJŮ	30
4.7 VÝSLEDKY ANALÝZY NÁBOŽENSKÉ PRAXE.....	31
ZÁVĚR	32
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	33
PŘÍLOHY	36

ÚVOD

I když se předpověď otců sociologie náboženství o postupném vymizení náboženství z veřejného života zdá být mylnou, v poslední době můžeme pod vlivem globalizace a dalších jevů způsobujících rychlé změny v dnešním světě pozorovat diferenciaci náboženských forem. Dochází k transmisi a individualistickému pojetí víry. Přesto ale přetrvávají tradiční církve. Některé z nich zdaleka nestagnují počtem svých aktivních členů. Při existenci náboženské skupiny tak velké jako církev mezinárodního rozměru, jež se skládá z lidí pocházejících z celé šíře spektra ekonomických tříd společnosti a lidmi disponujícími různým kulturním kapitálem, považuji za potřebné si položit otázku, jak toto společenství může udržovat při životě samo sebe v horizontu celých generací, růst a integrovat nové členy? Musí zde tedy zákonitě existovat nějaké mechanismy, kterými tato skupina integruje všechny své členy, vytváří kontinuitu v kontextu svého učení a umožňuje společenský život naplňující sociální a duchovní potřeby poptávané samotnými jedinci, jež tvoří onu církev. Zároveň těmito mechanismy vtiskává identitu a charakter svému náboženskému projevu, který je odlišný od jiných církví a také jimi legitimizuje pravdivost svého učení a smysl se vztahovat k ní samotné.¹

V této práci vycházím z teorie kolektivní paměti, kterou před druhou světovou válkou předložil Maurice Halbwachse. Ta se opírá o předpoklad existence kolektivního vědomí, jak jej popsal Émile Durkheim, a způsobu vyvolávání vzpomínek známého z díla Henriho Bergsona. Na teorii kolektivní paměti navazuje řada moderních sociologů (Hervieu-Léger, Davie) historiků (Pierre Nora) či religionistů (Jan Assman). Paměť, která je nepochybně „jednou ze základních vlastností lidství“², je zde vnímána jako zdroj morálky a náboženství (více v kapitole č. 1). Právě Hervieu-Léger přišla s teorií, že tradiční náboženství v současné době zanikají právě kvůli neschopnosti mobilizovat kolektivní paměť.³ Pokud stále existují tradiční církve, musí mít schopnost kolektivní paměť aktivně předávat a udržovat. Pokud jsem tedy předeslal hledání mechanismů, ve své práci to budou právě ony mechanismy mobilizující, chránící, vytvářející a předávající kolektivní paměť v rámci tradiční církve.

¹ Mechanismy zde rozumějme ustálenou soustavu úkonů subjektu, v tomto případě církve. Jedná se o úkony vykonávané jak jejími představiteli, tak jejími řadovými členy.

² MASLOWSKI, Nicolas, ŠUBRT, Jiří a Štěpánka LEHMANN in *Kolektivní paměť: k teoretickým otázkám*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014, s. 7.

³ NEŠPOR, Zdeněk a Dušan LUŽNÝ. *Sociologie náboženství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007, s. 21.

Domnívám se, že musí být živě přítomné v běžné náboženské praxi církví již od jejího počátku. Pokud náboženská skupina vykazuje určité rysy a stálost ve svém projevu s důrazem na tradici (a to již po několik generací svých následovníků), lze vyvodit dva závěry o historickém vývoji takových mechanismů. V první řadě existuje nějaká stálost těchto mechanismů. I kdyby se během dlouhých let změnily, tak ne příliš radikálně, jelikož daná církev neustále dosahuje stejného nebo velmi podobného výsledku své struktury, podoby učení a liturgie nebo že církev našla jinou cestu, jak dosáhnout stejného výsledku, ale pomocí jiných postupů. Na tuto otázku, s ohledem na rozsah své práce, ovšem nemůžu odpovědět. I když nepochybuji o nutné existenci dalších sociálních mechanismů pro církevní společenství, myslím, že jsou již dostatečně reflektovány v současném diskurzu sociálních věd a zaměřím se pouze směrem kolektivní paměti.

Současně mi rozsah a ani mé další možnosti nedovolují pokusit se poctivě zodpovědět na otázku podoby udržování a reprodukce kolektivní náboženské paměti v obecné rovině všech církví. Z tohoto důvodu jsem si vybral jednu, Církev adventistů sedmého dne (dále jen CASD). Odpovídá i mému požadavku zkoumat tradiční církev s relativně ustálenou podobou, která by nebyla jen chvilkovou reakcí na společenské trendy posledních dní. Jedná se o protestantskou církev, která nemá tak silný liturgický důraz jako mnohé jiné církve.⁴ O to víc jsem pokládal za důležité zvolit důkladnější analýzu této církve, než jen na základě literatury její vlastní či popisující její podobu a vývoj. Tato úvaha mě vedla k provedení analýzy čtyř oblastí této církve, a to již zmíněné literatury, historického vzniku církve, analýzu její struktury (viz kapitola č. 3) a analýzu samotného společenského a náboženského života empirickým pozorováním (viz kapitola č. 4). Tuto církev jsem si vybral také kvůli svým dobrým vztahům s některými oficiálními představiteli církve, pastory i řadovými členy, s nimiž jsem přišel do bližšího styku především díky podílení se na vedení křesťanské studentské organizace INRIroad. Ta působí nejen v Olomouci, ale i v dalších univerzitních městech České a Slovenské republiky. To mi umožnilo zúčastněného pozorování rozličných aktivit i pravidelných sobotních setkávání v průběhu celého roku 2015. (Více se výběrem metod a popisem výzkumu zabývám v kapitole č. 2.)

⁴ Sám důraz na liturgii totiž volá po tom, být označen za onen mechanismus vytváření kolektivní paměti.

1. KOLEKTIVNÍ PAMĚŤ

Paměti, jako důležitým prvkem sociálního jednání, se začaly humanitní a sociální vědy zabývat asi od 20. let 20. století. Ještě předtím přišel ale s tématem paměti ve svém výzkumu významný francouzský filosof a nositel Nobelovy ceny za literaturu Henri Bergson (1859-1941). Ve Francii se v této době objevuje také idea přistupovat k paměti sociologicky. U pevnějšího uchopení této myšlenky a obsáhlém rozšíření teoretické základny týkající se paměti v rámci sociologie byl Maurice Halbwachs (1877-1945), francouzský sociolog a žák Émila Durkheima (1858-1917)⁵, který vnesl do sociologie pojem kolektivního vědomí a na které Halbwachs navazoval. V moderní sociologii náboženství je na tento koncept znovu navazováno a je skrze něj pohlíženo na probíhající sekularizaci a individualizaci náboženství.

1.1 HALBWACHSOVA VÝCHODISKA

Jak již bylo řečeno výše, Halbwachs ve svém díle o kolektivní paměti vychází především ze dvou teoretiků, a to filosofa Henriho Bergsona a jeho učitele Émila Durkheima. V následujících podkapitolách se pokusím shrnout přínos obou v kontextu Halbwachsovy teorie kolektivní paměti, respektive z jakých východisek vystavěl Maurice Halbwachs základy své teorie a jakého předporozumění mohl dojít pod vlivem svých významných francouzských předchůdců.

1.1.2 DURKHEIMŮV VLIV

Émile Durkheim započal myšlenku kolektivní paměti⁶ ve své práci, když poznamenal, že společnost potřebuje kontinuitu a spojení s minulostí k zachování sociální jednoty a soudržnosti, což dokládal na existenci obřadů a rituálů, jež jsou ve společnosti všudypřítomné.⁷ Kritizoval psychologické metody při popisování chování společnosti tehdejšími sociology, a to zejména skrze problematiku individuálního vědomí, které důrazně vymezuje vůči vědomí kolektivnímu. Za důkaz výskytu dvou rozdílných vědomí považuje

⁵ MASLOWSKI, Nicolas, ŠUBRT, Jiří a Štěpánka LEHMANN in *Kolektivní paměť: k teoretickým otázkám*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014, s. 15.

⁶ Přestože ji takto nikdy nenazval.

⁷ BRITTON, Daryl. *Elegies of darkness: Commemorations of the bombing of Pan Am 103*. Syracuse (USA), 2008. Dissertations. Syracuse University, p. 8.

i existenci tlaku jisté autority⁸, kterým je ovládáno myšlení i citění jednotlivce, přičemž tato síla individuum přesahuje.⁹ „Skupina myslí, cítí, jedná zcela jinak, než by jednali její členové, kdyby byli osamoceni.“¹⁰ „(...) celek není totožný se součtem svých částí. Je něčím jiným a jeho vlastnosti liší se od vlastností částí, z nichž je složen.“¹¹ Durkheim vymezuje rozdílnost stavů individuální psychiky od stavů psychiky kolektivní. Zdůrazňuje nutnost procesu sloučení všech individuálních vědomí pro vznik vědomí kolektivního, také jinak nové psychické individuality ve své podstatě složené z více individualit nižšího řádu (tedy jednotlivců).¹² Jedinec je dvojitý, obsahuje dva druhy bytosti – individuální (ta vyrůstá z organismu a tudíž má omezený okruh působnosti) a sociální, která představuje „(...)nejvyšší hodnotu intelektuálního a morálního řádu.“¹³

Jasně vymezení individuálního a kolektivního vědomí a Durkheimova kritika příliš psychologického přístupu sociologů měla silný vliv na Halbwachse, a to především na míru, s jakou přikládal hodnotu poznání samotných psychologických jevů člověka, jakožto cesty pochopit sociální realitu oproti zkoumání sociální reality ve své komplexnosti. Nahlížení psychologických jevů týkajících se paměti bylo ale pro Halbwachse důležité, a to na základě obecného principu vytváření a předávání určitého „kusu“ vědomí. Tento přístup mu umožnil čerpat jak od psychologicky zaměřeného Bergsona, tak důrazně se od psychologie vymezujícího přístupu Durkheimova, aniž by byl v rozporu se samotnou podstatou děl obou autorů. Oba autoři přináší ideu podmínky nesmírné kontinuity vědomí a paměti jedince s vědomím a pamětí společnosti ho obklopující.

1.1.2 PAMĚŤ V POJETÍ HENRIHO BERGSONA

Ve filosofickém systému a díle Henriho Bergsona je paměť klíčová. Při rozebírání vnitřních duševních dějů je pro něj stěžejní jejich trvání (*durée*). Svě bádání vztahuje na příklad melodie, kdy jednotlivé tóny pomocí paměti pospojujeme a tím můžeme onu melodii slyšet.¹⁴ Myšlenku kontinuity sociální paměti pak odkazuje až na samotný počátek lidstva.

⁸ Touto autoritou rozumí právě ono kolektivní vědomí.

⁹ DURKHEIM, Émile. Pravidla sociologické metody. Překlad Ferdinand Kratina. V Praze: Orbis, 1926. Sociologická knihovna, sv. 3, s 134.

¹⁰ Ibid, s 136.

¹¹ Ibid, s. 135.

¹² Ibid, s. 135-136.

¹³ DURKHEIM, Émile. *Elementární formy náboženského života: systém totemismu v Austrálii*. 1. vyd. Praha: Oikoymenth, 2002, s. 24.

¹⁴ MASLOWSKI, Nicolas, ŠUBRT, Jiří a Štěpánka LEHMANN in *Kolektivní paměť: k teoretickým otázkám*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014, s. 16.

„Vzpomínka na zakázané ovoce je tím nejstarším v paměti každého z nás stejně jako v paměti lidstva.“¹⁵ Vychází tedy z představy, že lidé si předávají části vzpomínek, které již ve společnosti nevymizí, pouze jsou překryty jinými.¹⁶ Paměť je ono médium a hybná síla, která v nás udržuje minulost živou. „Má paměť je tu, která tlačí něco z této minulosti do této přítomnosti.“¹⁷ Bergson vnímá paměť jako předpoklad vědomí, trvání i času. „Díky ní jsme sami sebou a rozumíme věcem kolem sebe.“¹⁸

Poukazuje na to, že člověk zavírá oči před změnami trvajících hlubších vnitřních psychických stavů své mysli a všímá si jich jen tehdy, pokud jsou opravdu hrubé natolik, aby mu umožnili nový pohled. Přitom právě změna stavů, o nichž si myslíme, že je neměnná, je neustálou skutečností – dochází k nepřetržité změně. Proto setrvání v psychickém stavu nemá žádného podstatného rozdílu od přechodu ze stavu do stavu, jelikož ke změně dochází v každé chvíli života. I když Bergson přijímá za reálný fakt, že psychický život je plný nahodilostí, diskontinuita jejich poznání vyniká v kontrastu kontinuity psychického pozadí.¹⁹ Hlubší vnitřní psychické stavy ustavičně navazují jeden na druhý v nekonečném toku.²⁰ Pro Halbwachse bylo takové pojetí paměti klíčové a často ve svém díle odkazuje na Bergsona. Dokonce ve své ústřední knize na téma kolektivní paměti *La Mémoire collective* (byla vydána až po jeho smrti v koncentračním táboře Buchenwald a nebyla zcela dokončena) věnuje celou první kapitolu výňatku Bergsonova článku časopisu *Revue philosophique*, kterou kriticky reflektuje v kontextu své teorie.²¹ Halbwachs ve své pozdější teorii čerpá od Bergsona i co se týče vztahu paměti a času, kdy používá jeho vysvětlení jako předpoklady vlastní teorie.

¹⁵ BERGSON, Henri. *Dva zdroje morálky a náboženství*. 1. vyd. v tomto překladu. Praha: Vyšehrad, 2007, s. 9.

¹⁶ BERGSON, Henri. *Dva zdroje morálky a náboženství*. 1. vyd. v tomto překladu. Praha: Vyšehrad, 2007, s. 9.

¹⁷ BERGSON, Henri. *Vývoj tvořivý*. Překlad Ferdinand Pelikán, František Žákavec. Praha: Jan Laichter, 1919, s. 12.

¹⁸ MASLOWSKI, Nicolas, ŠUBRT, Jiří a Štěpánka LEHMANN in *Kolektivní paměť: k teoretickým otázkám*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014, s. 15.

¹⁹ BERGSON, Henri. *Vývoj tvořivý*. Překlad Ferdinand Pelikán, František Žákavec. Praha: Jan Laichter, 1919, s. 12-13.

²⁰ Ibid, s. 14.

²¹ HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, s. 19.

1.2 TEORIE PAMĚTI MAURICE HALBSWACHSE

1.2.1 SYSTÉM SYMBOLŮ A ZNAKŮ JAKO ZDROJ KOLEKTIVNÍ PAMĚTI

Halbswachs popisuje existenci otisků naučených postupů v člověku, které v něm zanechává daná sociální skupina, v jejímž rámci se jedinec nachází do té doby, dokud používá jazyk této skupiny. Ilustruje tento příklad na voskové tabulce, ve které zůstanou otisky, i když z ní vyjmeme písmena do ní tlačena. Jednotlivé otisky písmen na sebe stále navazují, tvoří slova a ty získávají význam ve větách. I když se na první pohled může zdát, že jsme již mimo dosah určité sociální skupiny, pokud používáme její jazyk, je v nás stále otištěna. Stále vytváří kontinuitu naší paměti. I když se může tento vliv zdát neviditelný, o to víc je aktivnější a má větší moc na chování jedince. „*Tím spíš platí, že nejpovolenější jsme k povelům, které už ani nepotřebujeme slyšet.*“²² Onen jazyk skupiny nám umožňuje ukládat pro mozek jinak z kapacitních důvodů nemožné množství vjemů jako komplexní část paměti. Vzpomínka pak vzniká kombinací znaků tohoto jazyka - kombinování základních motivů a seskupování známých znaků. Znaky zde sehrávají důležitou roli.²³ Jsou výsledkem dohody mezi více lidmi, nejedná se tedy o pouhý konstrukt izolovaného vědomí.²⁴ Příkladem takového jazyka mohou být noty v rámci skupiny hudebníků. Mechanismy, které probíhají v mozku hudebníka při hudební činnosti, nevznikly spontánně, nýbrž mají vztah ke komplementárně či symetricky odpovídajícím mechanismům účinkujících v jiných mozcích. Vznik těchto mechanismů „*vyžaduje vytvoření konvenčního systému symbolů nebo materiálních znaků s jasně definovanými významy. Tyto znaky jsou do značné míry odpovídající povelům, které dává společnost hudebníků svým členům.*“²⁵

Obdobné jevy lze sledovat i jinde. Knihy stejným způsobem jako noty uchovávají vzpomínky na jednotlivá slova, věty a souvětí. V kostele se kněz drží liturgie a v divadle zase herci svých rolí opakováním replik. Církevní a divadelní jazyk je mnohem konvenčnější

²² HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, s. 28.

²³ Zcela rozdílně je tomu u Bergsonova pojetí. Znaky zde sehrávají jen vedlejší roli.

²⁴ HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. 1. vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, s. 29-31.

²⁵ *Ibid*, s. 46.

a umocněnější, než jakým je jazyk běžný. Zároveň by nikdy nemohl být vymyšlen osamoceným člověkem.²⁶ Při vzpomínání na divadelní hru pro nás není důležité zapamatovat si přesné znění výpovědi herců. Dle Halbwachse, k zapamatování tehdejších prožitků používáme jiných prostředků – kolektivní paměti shromáždění, v němž byla hra předváděna. Tato paměť uchovává bezpochyby i text díla, ale zaměřuje se zejména na to, co výpovědi vyvolávaly (a to se již netýkalo samotného jazyka nebo zvuků). Stejně tak věřící usilují spíše o zapamatování si náboženských pocitů než výpovědí samotných. Pokud dochází k určité liturgii, pak je to v domnění neoddělitelnosti nálady od ní. „*Přesto je to v první řadě tato nálada, o jejíž ochování usiluje kolektivní paměť věřících*“.²⁷

1.2.2 VZTAH INDIVIDUÁLNÍ A KOLEKTIVNÍ PAMĚTI

Veliký význam přetrvávání vzpomínek v našem mozku na naše každodenní postoje ke všem věcem, lidem i situacím kolem nás ukazuje Halbswachs na příkladu procházky po městě. Pokud se s námi prochází stejným městem jednou architekt, pak obchodník nebo umělec, každý z nich nám ukazuje jiné kouty, vyzdvihuje jiné detaily a přidává pohledy z jiné perspektivy. Po každé takové procházce již městem neprocházíme sami, nýbrž v myslí jsou s námi i ti, s nimiž jsme procházku absolvovali a vzpomínky působí i na naše vnímání města.²⁸

Naše vzpomínky se mohou zcela lišit od vzpomínek druhých, i když jsme je prožili spolu. Zde Halbwachs užívá hned několika příkladů, jež pomáhají osvětlit tuto problematiku. Učitel má ve své hodině při svém výkladu typický a přirozený projev (ten mu usnadňuje výuku). Žáci ve třídě, kde se tato hodina koná, spolu vytváří skupinu. Žáci vnímají chování učitele na hodině jako specifické. Hraje důležitou roli v jejich vzpomínkách vztahujících se k této době. Po letech se učitel setká s žáky, kteří se k němu hlásí. Odkazují se přitom na zážitky z hodin, jež pro ně byly tak specifické. Učiteli trvá, než se zorientuje a i když si vzpomíná, o koho jde, může dojít k momentu, kdy si vůbec nevybaví sdílené vzpomínky. K tomu dochází z důvodu, že nebyl osobně součástí skupiny žáků. Plnil zde pouze symbolickou roli ve vztahu ke vzpomínkám. Na specifickém chování učitele²⁹ stavěli žáci své vzpomínky, učitel nikoli. Stejně tak světec by se nejspíš divil, jaká o něm traduje legenda

²⁶ HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. 1. vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009., s. 47.

²⁷ Ibid, s. 48.

²⁸ Ibid, s. 51-52.

²⁹ Zde můžeme vidět podobnost s Bergsonovou myšlenkou vyvstávání diskontinuity právě díky kontinuitě (viz změny hlubších duševních stavů, s. 9).

v kontrastu s tím, jak svůj život vnímal on. Zatímco se zaměřoval na svůj vnitřní život, jeho okolí na něj vzpomínalo skrze jeho projevy. K nesouladu paměti dojde, dle Halbwachse, také v okamžiku, kdy ze skupiny vystoupíme a ona v nás vyprchává.³⁰ Pokud je postižena schopnost vstupovat do vztahů se společenskými skupinami, důsledkem toho je, že se některým z nich vzdalujeme.

Mezi lidmi přinášíme pocity a představy původem z jiných, skutečných nebo imaginárních, skupin, s nimiž nadále udržujeme v mysli vztah. V takovém případě musí paměť vykazovat dostatečný počet bodů průniku s pamětí dané skupiny. Rekonstrukce paměti se odehrává na základě sdílených informací a myšlenek nacházejících se zároveň v myslích jednotlivce i ostatních členů skupiny, protože mezi nimi opakovaně přecházejí. K takovému kontinuálnímu sdílení informací dochází za podmínky dlouhodobé součásti ve stejném společenství. Z nevybavení si vzpomínek stejných, které má jedinec či skupina, od vzpomínek spoluúčastníka inkriminované události nelze vinit paměť ani jednoho z nich. Dle Halbwachse došlo pouze k vymizení širší kolektivní paměti, která kdysi zahrnovala celek s individuální pamětí.³¹

Halbwachs tedy vychází z teze, že paměť je sociálně podmíněna. Paměť se tvoří, funguje a reprodukuje v takzvaných sociálních rámcích. Tyto rámce jsou především povahy jazykové, prostorové a časové. Veškeré vzpomínky se opírají o jazyk.³² Zároveň se jejich vznik odehrává v čase a v prostoru, což má přímý vliv na jejich charakter, který je důsledkem okolností. Tyto okolnosti jsou výsledkem interakce našeho vnitřního prožívání a reality kolem nás.³³

1.2.3 ČAS A PROSTOR JAKO RÁMCE PAMĚTI

Stěžejní roli při vytváření paměti má tedy v Halbwachsově teorii čas a prostor.³⁴ Jelikož původním zdrojem některých našich vzpomínek v naší době nebylo naše smyslové ústrojí, ale smyslové ústrojí někoho jiného, Halbwachs používá pojem *historická paměť*. Tu definuje jako takovou, která čerpá vzpomínky o věcech a událostech minulých pouze ze vzpomínek

³⁰ HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, s. 56-57.

³¹ Ibid, s. 59-61.

³² MASLOWSKI, Nicolas a Jiří ŠUBRT. *Kolektivní paměť: k teoretickým otázkám*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014, s. 17-18.

³³ HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, s. 72.

³⁴ Stejně tak Durkheim považoval tyto dvě veličiny za stěžejní v teorii kolektivního vědomí.

jiných lidí.³⁵ Jedná se zde o časovou i prostorovou lokaci odlišnou od původní vzpomínky, což má vliv na autentičnost a do značné míry globalizuje určité druhy vzpomínek.³⁶

Čas, dle Halbwachse, ve společnosti nabývá uniformity. Jeho dělení je pro společnost do určité míry stejné. Má vliv i na aktivity, které lidé v důsledku uniformity³⁷ vykonávají nebo naopak kvůli ní dané aktivity neprovozují. Čím je tento mechanismus pokročilejší, tím více nutí lidi k přesnosti. Jedinec ve společnosti je tlačěn k tomu, aby se sladil s tímto systémem. K tomuto tlaku se přidává další měřítko, přes které hodnotíme naši činnost – věk.³⁸ Vnímání času a zároveň vnímání toho, co se v něm děje, nám ohraničují orientační body, které se periodicky opakují. Orientační body vznikají na základě dohody mezi členy společnosti.³⁹ Halbwachs předpokládá podmíněnost přítomnosti vazby individuální paměti na paměť kolektivní v každém okamžiku. Jakákoliv osobní trvání se vyděluje z určitého neosobního trvání, které je jejich podstatou. „*Ve skutečnosti se v naší mysli v každém okamžiku a v každém období jejího fungování protíná mnoho proudů vedoucích od jednoho vědomí ke druhému a mysl je bodem, kde se setkávají. Zdánlivá kontinuita takzvaného vnitřního života bezpochyby spočívá i v tom, že tento život po určitou dobu plyne s jedním z těchto proudů, sleduje běh mysli odvíjející se zároveň v nás i ve druhých, tedy podléhá spádu kolektivní mysli.*“⁴⁰ Vymezuje pojem *společenský čas* jako časový rámeček společenské skupiny. Pokládá ho za kulturně determinovaný. Přesto, že na všechny kultury a skupiny působí astronomické zákonitosti, které rámcují vnímání času, jednotlivé díly vnímání času se liší.⁴¹ „*Neexistuje jediný univerzální čas, ale společnost se dělí na mnoho skupin, z nichž každá má své vlastní trvání.*“⁴² Halbwachs považuje čas za nehybný rámeček. Události se střídají v čase a různé časy jsou pouze více či méně obsáhlé. Čas je omezený a relativní a je skutečný pouze do té míry, do jaké má obsah.⁴³

Člověk lne k předmětům, které jsou spojeny s jeho návyky. Halbwachs tvrdí, že pokud rozebíráme soubor věcí, jež obsahuje prostor, v němž někdo žije, zatímco se zaměřujeme na jednotlivé části, je to jako bychom analyzovali vlivy mnoha různých skupin na mysl

³⁵ Ať už se jedná o média jako noviny, internet či televize, nebo o historické knihy či vzpomínky lidí kolem nás.

³⁶ HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, s. 93-95.

³⁷ Ať už je založena na tradici či dána politickým systémem.

³⁸ Ibid, s. 137-138.

³⁹ Ibid, s. 141.

⁴⁰ Ibid, s. 148.

⁴¹ Ibid, s. 162-164.

⁴² Ibid, s. 180.

⁴³ Ibid, s. 181-184.

člověka zde žijícího. Skupina zasazena do nějakého prostoru ho mění ke svému obrazu. Čas trávený ve stejném nebo téměř totožném prostoru se těžko ve vzpomínkách odděluje a plyne rychleji. Dle Halbwachse tedy prostorové představy hrají významnou roli v kolektivní mysli a neexistuje kolektivní paměť, která by nebyla v prostoru ukotvena.⁴⁴ Pokud věřící vejde do prostoru určeného pro uctívání náboženské skupiny stejného vyznání, pomáhá mu to navodit duševní stav, jež v kostele hledal. Jedná se zde o jakýsi společný směr cítění, který je podstatou a hlavním obsahem náboženské kolektivní paměti. Důvod ukotvení myšlenek v prostoru může být dán jeho možnou stálostí v kontrastu s nestálostí myšlenek a citů.⁴⁵ Podoba prostoru je úzce spojena s významy, které nabývají v rámci jazyka symbolů kolektivní mysli skupiny. „*Jinými slovy existuje tolik možných interpretací prostoru, kolik je skupin.*“⁴⁶

⁴⁴HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, s. 187-200.

⁴⁵ Ibid, s. 218-220.

⁴⁶ Ibid, s. 223.

1.3 SOUČASNÉ TEORIE KOLEKTIVNÍ PAMĚTI V SOCIOLOGII NÁBOŽENSTVÍ

Hervieu-Léger ve své práci nabízí možnou identifikaci příčin úpadku tradičních náboženství. Popisuje transformaci, kterou náboženství prošlo po příchodu moderní společnosti. Ve své práci vychází z teoretického diskurzu kolektivní paměti Maurice Halbwachse, jež aplikuje a rozšiřuje o své bádání. Na ni navazuje Grace-Davie která se pokouší popsat sekularizaci současného náboženství.

1.3.1 HERVIEU-LÉGER: NÁBOŽENSTVÍ JAKO ŘETĚZEC PAMĚTI

Hervieu-Léger přichází s tvrzením, že sociální, kulturní a psychologická kontinuita je narušena neustálou změnou moderní společnosti. Náboženství se nachází v úpadku, protože sociální změna sešlapává kolektivní schopnost nastavovat ideály. Krize ideálů uvolňuje sociální vazby – tím je narušena kontinuita.⁴⁷ Náboženství je rozstříženo do mnoha forem, které svojí funkcí substituují dřívější formy. Náboženství označuje jako systém významů, jako komplexní těleso. Moderní náboženské formy, na rozdíl od těch starých, přináší svobodu individuální úpravy tohoto symbolického souboru významů. Umožňuje čerpat z více symbolických základů a vytvářet tak volně různé kombinace.⁴⁸ Náboženství je v moderní společnosti postupně nahrazováno individuální vírou.

Tradici klade do protikladu vůči modernitě. Ve světě tradice je náboženství jazykem významu, který zřizuje a vyjadřuje sociální kontinuitu. Oproti tomu modernita klade důraz na neustálou efektivní změnu. Neznamená to ale, že tradiční náboženství nejsou schopny změny. Existují jako svět kolektivních významů, v němž je každodenní zkušenost nahlížena skrze neměnný řád. I když se základní řád nemění, významy kolektivně sdílené postupují kontinuální změně.⁴⁹ Tradiční společnosti nazývá Hervieu-Léger společnostmi paměti a nové společnostmi změny. V perspektivě, jež předkládají všechna náboženství, implikují mobilizovanou kolektivní paměť. Ve své podstatě mají všechna normativní charakter náboženské paměti. Tato normativní dimenze není typická jen pro náboženskou paměť, ale je dle Hervieu-Léger charakteristická pro jakoukoliv kolektivní paměť. Skupina neustále

⁴⁷ HERVIEU-LÉGER, Danièle. *Religion as a chain of memory*. 1st pub. Překlad Simon Lee. New Brunswick, N.J.: Rutgers University, 2000, s. 25.

⁴⁸ Ibid, s. 33.

⁴⁹ Ibid, s. 83-86.

rekonstruuje a znovu aktivuje vzpomínky z minulých zkušeností a nově je aktualizuje do současnosti.⁵⁰

Normativnost kolektivní paměti, v případě té náboženské, je určena tím, jak náboženská skupina definuje sama sebe. Zdrojem víry je víra v kontinuitu generací věřících, v řetězec paměti. Ta přesahuje minulost. V podstatných náboženských aktech se na ni odvolává a dává na jejím základě současnosti význam a budoucnosti obsah. Odvolávání na minulost lze nejčastěji spatřit v rituálech. Mají stanovenou formu a obsah, které se opakují. Kolektivní paměť vytváří v rámci skupiny k tomu oprávnění jedinci. Ti legitimizují produkování kolektivní paměti různými způsoby v závislosti na ve skupině převládajícím typu dominantnosti.⁵¹ Dokládá poznatky Henriho Desroche, na nichž ukazuje, že náboženství vztahující se k myšlence utopie⁵² ji tvoří a legitimizují na základě minulosti.⁵³ Tato homogenizace kolektivní paměti tvoří limity paměti jak individuální, tak skupinové.

Problémem moderní společnosti je roztržštěnost její kolektivní paměti – je tvořena pouze z útržků. Problémem není nedostatek informací, ale právě jejich velká masa, k níž mladí lidé přistupují spontánně. Problémem současné transmise, ať už kultury či náboženství, je neschopnost individualit spojit minulost s jejich aktuální zkušeností.⁵⁴

1.3.2 GRACE DAVIE

Práce Grace Davie vychází z teorie sekularizace náboženství Steva Bruce a Josého Casanovy. Dalším a jejím hlavním teoretickým východiskem je pojetí náboženství jako kolektivní paměti Hervieu-Lagérové.⁵⁵ Přichází s pohledem na Evropu jako „speciální případ“, kdy jsou její občané hrdí na svoji sekularizaci. Stránky náboženské víry týkající se pocitů a náboženské zkušenosti vykazují v Evropě značnou setrvalost, ale stránky víry týkající se pravověrnosti, oddanosti instituci a účasti na rituálech vykazují vysoký stupeň sekularizace.⁵⁶

⁵⁰ HERVIEU-LÉGER, Danièle. *Religion as a chain of memory*. 1st pub. Překlad Simon Lee. New Brunswick, N.J.: Rutgers University, 2000, s. 123-125.

⁵¹ Ibid, s. 125-126.

⁵² Utopie jako je například ráj nebo mesiášství – příchod spasitele který zavede dokonalý řád a vytvoří nový svět.

⁵³ HERVIEU-LÉGER, Danièle. *Religion as a chain of memory*. 1st pub. Překlad Simon Lee. New Brunswick, N.J.: Rutgers University, 2000, s. 143-144.

⁵⁴ Ibid, s. 129-130.

⁵⁵ DAVIE, Grace. *Religion in modern Europe: a memory mutates*. New York: Oxford University Press, 2000, European societies (Oxford University Press), s. 25-37.

⁵⁶ DAVIE, Grace. *Výjimečný případ Evropa: podoby víry v dnešním světě*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2009, s. 17-18.

Náboženství v Evropě podle ní podléhá nepřímému styku s pamětí. K němu dochází skrze církve, návštěvníky kostelů a sborů, vzdělávací systém a média. I když církve už nemají takovou autoritu jako tomu bývalo dříve, stále mají na určitou skupinu lidí direktivní vliv. Je nutné pochopit význam institucionalizovaných církví jakožto jednoho z přenašečů náboženské paměti, ale je nutné rozeznat změny ve způsobu, v jakém je předávání paměti uskutečňováno.⁵⁷ V mnoha případech neformální náboženství nemůže fungovat bez institucionalizovaných církví, protože jsou to právě ony, které zajišťují liturgii, jež tolik rámcuje lidský život (pohřby, sňatky atd.).⁵⁸ Institucionalizované církve nabízí čím dál častěji své bohoslužby i skrze média, například prostřednictvím elektronických vysílání. To se může stát problémem v jinak kontinuálním náboženském uchování paměti, jelikož neexistuje nic, co by tato vysílání a záznamy mohlo redukovat (na rozdíl od vzdělávacího systému).⁵⁹

⁵⁷ DAVIE, Grace. *Religion in modern Europe: a memory mutates*. New York: Oxford University Press, 2000, European societies (Oxford University Press), s. 59-60.

⁵⁸ Ibid, s. 81.

⁵⁹ Ibid, s. 104.

2. METODIKA VÝZKUMU

K hlubšímu poznání náboženské praxe, uskutečňované při pravidelných sobotních shromážděních a dalších aktivitách Církve adventistů sedmého dne, ke kterým dochází v průběhu celého roku, jejichž popsání mi umožní odpovědět na své výzkumné otázky, jsem zvolil jako hlavní metodu zúčastněného pozorování a analýzy základních dokumentů CASD.

Zúčastněné pozorování jsem ve svém přístupu, s ohledem na výzkumné otázky, považoval za nezbytné. Stanovil jsem si otázky, na něž jsem bral zřetel před pozorováním a snažil se je zodpovědět vždy po jeho ukončení. Tyto otázky zněly:

- a) Jakou strukturu má setkání?
- b) Za jakým cílem je toto setkání organizováno?
- c) Jaká je míra participace celého shromáždění?
- d) Jaký je historický a symbolický kontext tohoto setkání?
- e) Kdy a v jakém prostoru se setkání odehrává?

Z důvodu důkladnějšího rozklíčování a poznání jsem zařadil další metodu – polostrukturovaný rozhovor.⁶⁰ Použil jsem ho v případě akcí, na nichž jsem nebyl přítomen (*Vytaxis* – jeden rozhovor s organizátorem a jeden rozhovor s účastníkem akce, *Setkání vedoucích mládeže* – jeden rozhovor s účastníkem akce). Tam, kde jsem se účastnil akcí osobně, jsem vedl nestrukturované rozhovory, z nichž jsem si vedl terénní poznámky.

V rámci svého pozorování jsem se zúčastnil sobotních setkání ve sborech Olomouc (4x), Prostějov (1x), Znojmo (8x), Praha-Smíchov (1x), Havířov (2x), Kateřinice (1x), Kyjov u Hodonína (1x) a Zlín (2x). Rovněž jsem se účastnil dalších akcí pořádaných církví, které měly specifický charakter. Mezi ně patřila tři největší, stěžejní a již tradiční tématická shromáždění mládeže: *Veletržní* v Brně, *Mírák* v Ostravě a *Anděl* v Praze. Dále mezi ně patřily aktivity adventistické vysokoškolské studentské organizace *INRIroad* jako víkendové série studia knih Bible, *Týden duchovní obnovy*, odborné konference, studentské bohoslužby v Olomouci (5x) a v Brně (1x) a pravidelné denní aktivity pořádané touto organizací. Rovněž jsem se zúčastnil okrskového setkání mládeže, konkrétně okrsků Jihlava, Opava a Šumperk. Dále jsem se v rámci výzkumu účastnil konference Česko-Slovenské unie CASD a celotýdenního *Unijního kongresu mládeže* a běhu *Pošli to dál*.

⁶⁰ Při nich jsem zjišťoval odpovědi na stejné otázky jako při vlastním pozorování.

Výběr těchto akcí byl na základě významnosti v rámci církve mnou přikládán na základě předchozí analýzy náboženské praxe z dokumentů, a v neposlední řadě na základě konzultace s dlouholetými členy a duchovním církve. Jednotlivé akce a setkání charakterizují a analyzují ve 4. kapitole a to v rámci tematických podkapitol.

3. HISTORICKÝ VÝVOJ, UČENÍ PODOBA CASD

Tato kapitola si klade za cíl popsat stručně historický vznik církve a jejího učení. Popisuje její východisko a zařazuje ji do prostoru mezi ostatní církevní hnutí a přibližuje její strukturu. Důvodem je identifikace a určité kontextuální porozumění objektu výzkumu.

3.1 VZNIK CASD

Své kořeny má Církev adventistů sedmého dne v tzv. adventním hnutí. To probíhalo v 19. století jak v Evropě, tak v Severní Americe. Nejvýznamnější postavou adventního hnutí byl William Miller, deista a později baptistický kazatel. Miller, ovlivněn deismem, založil svoje studium Bible pouze na základě vlastních úvah a poznání bez pomoci další podpůrné literatury.⁶¹ Zastával názor, že prostí lidé mohou poznat Bibli i bez studia řečtiny a hebrejštiny. V pozdějším studiu se Miller zaměřil na vyřešení otázky konce světa. Došel k závěru, že konec světa nastane kolem roku 1843, a to na základě přepočtu prorockých let.⁶² Několik let Miller trávil pouze dalším studiem a nechtěl své závěry příliš sdílet. Nakonec se jeho poznatků chytil Joshua V. Himes, který ho zpropagoval v rámci svého hnutí Christian Connection. Jeho následovníci považovali za jediný normativ víry Bibli a odmítali církevní organizace. I když Miller a jeho stoupenci stanovili na základě propočtů určitá data příchodu Ježíše Krista, ani jedno z nich se nenaplnilo. Nastalo tedy velké zklamání a hledání vysvětlení. Zde je nutno podotknout, že hnutím nebylo zasaženo pouze malé množství lidí. Pro představu rozsahu hnutí: téměř každý 35. Američan se zúčastnil shromáždění adventistů v letech 1843-1844.⁶³

Po zklamání následovalo rozdělení hnutí na tři proudy, z nichž každý zaujal jiné stanovisko k nenaplněné předpovědi. Miller, Himes a další⁶⁴ vzali za své, že se toho data nestalo nic. V dalším proudu byli věřící, kteří si vysvětlovali toto datum jako pouhý duchovní příchod Ježíše Krista a po velmi krátké době upadli do fanatismu. Třetím proudem byli tzv. *sobotní adventisté*. Ti si vyložili datum jako vstoupení Ježíše Krista do další fáze služby, do Svatyně svatých, vycházejíc přitom z interpretace verše „Řekl mi: „Až po dvou

⁶¹ Vyjímkou byla konkordance.

⁶² Zde vycházel z knihy Daniel a Zjevení v Bibli.

⁶³ JETELINA, Bedřich. *Adventisté sedmého dne v dialogu s postmodernou*. Olomouc, 2012. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická fakulta, s. 37-40.

⁶⁴ tzv. *hnutí Albany*

*tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.*⁶⁵ (Dan 8,14) Tato skupina si nadále držela deistický přístup ke studiu Bible. Tímto racionálním studiem došli i ke svěcení soboty jakožto sedmého dne. Vycházeli z židovské tradice a odkazovali na změnu svátečního dne v roce 313 n.l. Konstantinem na neděli. Později, roku 1863, si tato skupina spoluvěřících dala oficiální název *Církev adventistů sedmého dne*. Název vystihuje právě tyto dva specifické náboženské důrazy – očekávání druhého příchodu a svěcení sedmého dne.

Výrazné osobnosti nově vznikající církve byli původem metodisté, což mělo vliv na podobu učení církve. Nejvýraznější osobností se pak stala Ellen Gould Whiteová, považována církví za prorokyni. Sobotní adventisté považovali dar proroctví za důležitou součást „živé“ církve. Metodistické důrazy přinesly smýšlení typické pro tehdejší protestantskou americkou veřejnost – pracuj tvrdě a pokud něco chceš, dosáhneš toho. Modernistickou podobu měla církev zejména co se týče přístupu k tradici, které odmítala, pokud je nepojmula v nějaké podobě za důležité a snažila se o její kritiku. Směrodatná zde byla Bible a její studium, nikoli církevní tradice. Kládl se důraz na náboženskou svobodu a racionalistické vnímání dějin skrze biblická proroctví. Adventistické učení vycházelo z tehdejšího modernistického smýšlení opřeného o svrchovanou autoritu Bible.⁶⁶ Z toho plyne i chápání evangelizace jako hlásání „pravdy“. Adventisté rovněž pokládali současnost jako dobu poslední fáze lidských dějin dle biblických proroctví, především trojandělského poslání (Zj 14). Whiteová v církvi rozšířila důraz na zdravou životosprávu jako součást správného života věřícího. Adventisté ve své věrouce zařadili tento bod jako důležitý ve svém učení zahrnující i učení o těle jako chrámu Ducha svatého. Jejich učení bylo ukotveno v církevním řádu, který později prošel revizí. (V příloze č. 2 dokládám přepis 28 základních věroučných článků.)

3.2 VÝVOJ CASD V ČR

Do českých zemí se adventistické učení dostává kolem roku 1890. V této době přichází z německa první misionáři⁶⁷ a v roce 1902 vzniká v Praze první sbor CASD. Počet věřících

⁶⁵ Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona : český ekumenický překlad. 12. vyd., 1. opr. vyd. Praha: Česká biblická společnost, 2001, s. 1140.

⁶⁶ JETELINA, Bedřich. *Adventisté sedmého dne v dialogu s postmodernou*. Olomouc, 2012. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická fakulta, s. 41-45.

⁶⁷ Mezi výrazné misionáře patří například Antonín Šimon.

i sborů se postupně rozšiřoval. Pro tento fakt hrálo roli i zřízení církevního nakladatelství⁶⁸, které dopomáhalo šíření učení svými publikacemi. V roce 1919 vznikla unie CASD v Československu (strukturou církve se zabývám v další podkapitole) a postupně rostla. Jen pro představu: v roce 1911 bylo pokřtěných členů 249, v roce 1935 jejich počet vzrostl na 3546 a v roce 2010 měla tato unie 9688 pokřtěných členů a 106 kazatelů ve 223 sborech.⁶⁹

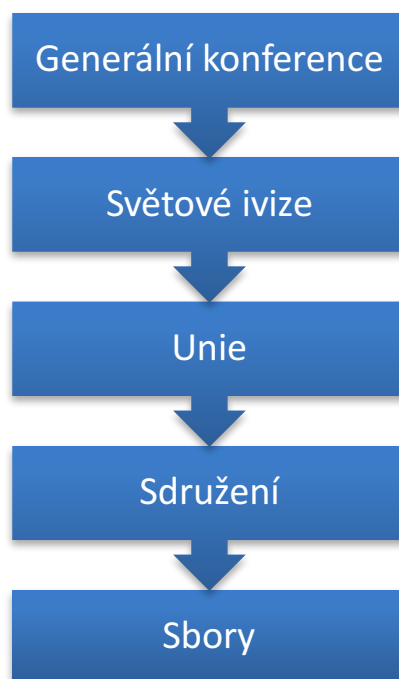
3.3 SOUČASNÁ PODOBA CÍRKVE

3.3.1 STRUKTURA CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE

CASD je církví působící po celé světě. Nejvyšší organizační jednotkou je Generální konference (dále jen GK). Sídlí v USA ve Washingtonu D.C. V jejím čele stojí předseda GK a výbor GK. Jsou voleni zástupci světových divizí na dobu pěti let. Výbor GK má ve své pravomoci zakládat podřízené organizace. Prostřednictvím nich vykonává svoje úlohy. Nižší organizační složkou jsou světové divize (celkem 13). Každá z nich pak řídí činnost unií spadajících do jejího zeměpisného území. Unie má pod svojí správou jednotlivé sdružení které slučují sbory. Česko-Slovenská unie spadá pod správu Inter-Evropské divize (dříve to byla divize Euro-Africká).

⁶⁸ Nejdříve v Opavě a později v Brně.

⁶⁹ Struktura církvi. *Cirkev adventistov siedmeho dňa* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://www.casd.sk/o-nas/struktura-cirkvi/>

Co se týče přijímání některých rozhodnutí GK (tedy nejvyššího organizačního orgánu), mají unie svoji suverenitu a GK nemá žádné nástroje přímé restrikce. Např. v roce 2015 se konalo setkání GK na kterém se rozhodovalo, zda bude přijmut návrh umožňující ordinaci žen do kazatelské služby. Česko-Slovenská unie vydala prohlášení které nesouhlasí s výsledkem GK a dala najevo podporu žen v kazatelské činnosti. V prohlášení argumentují tím, že závěr GK neodpovídá biblickému textu, který je církví považován za nejvyšší autoritu.⁷⁰ Vztah mezi světovou církví a Česko-Slovenskou unií CASD vyplývá z ústavy vydané Česko-Slovenskou unií: „*I když v otázkách věroučných je vázána především Božím slovem, v otázkách církevně-organizačních a církevně-právních uznává vyšší orgány celosvětové církve, především Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a orgány příslušné územní divize Generální konference Církve adventistů sedmého dne.*”⁷¹ V čele je unijní rada.

⁷⁰ Stanovisko k rozhodnutí GK církve k ordinaci žen do plné duchovenské služby. In: *Církev adventistů sedmého dne* [online]. Praha, 2011 [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://www.casd.cz/wp-content/uploads/2016/03/Výbor-a-ordinace.pdf>

⁷¹ Ústava. In: *Církev adventistů sedmého dne* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: http://www.casd.cz/wp-content/uploads/2013/11/2014_Ústava_CASD.pdf, (s. 7.)

V České republice existují dvě sdružení – České a Moravskoslezské. Sdružení ordinuje (vysvěcuje) kazatele do služby po splnění duchovenské praxe. Duchovním církve se může stát pouze její člen, který dosáhl požadovaného teologického vzdělání. V čele sdružení stojí výbor včetně předsedy sdružení.

Nejnižší organizační složkou jsou sbory. Tvoří základní kámen celé struktury církve. Disponují řadou pravomocí. Do vedení sboru je jeho členy volen výbor sboru na dobu 2 let. Ve výboru mohou být pouze pokřtění členové místního sboru a kazatel. Sbor má svého vedoucího nebo staršího (vysvěcený vedoucí). Do výboru jsou dále voleni vedoucí jednotlivých oddělení (např. oddělení sobotní školy, zdraví atd.). Výbor má svého tajemníka, který vede veškeré dokumenty a pořizuje zápisy všech schůzí a zveřejňuje je poté na sborové nástěnce.

4. MECHANISMY MOBILIZUJÍCÍ KOLEKTIVNÍ PAMĚŤ V RÁMCI NÁBOŽENSKÉ PRAXE CASD

Tato kapitola popisuje mechanismy vytváření, udržování a předávání kolektivní paměti v náboženské praxi CASD. Postupně jsou rozebrány klíčové projevy náboženské praxe této církevní instituce, kdy v každém z nich je popsán tento mechanismus. Na konci jsou výsledky analýzy shrnuty do kontextu.

4.1 SOBOTA: ODDĚLENÝ DEN

Jak již vypovídá samotný název církve, důraz na svěcení sedmého dne - soboty dle historického a teologického výkladu adventistů, je jedním z hlavních důrazů, kterým se CASD vyděluje ze spektra protestantských církví. Všechny pravidelné důležité rituály se zpravidla konají v tento sváteční den. Sobota pro adventisty znamená důležitý orientační bod v čase, který má přesah i do jejich běžného soukromého života. Tento důraz v učení aktivně rámcuje dobu a charakter aktivit vykonávaných věřícími v celém týdnu. Má dokonce i vliv na výběr některých povolání či zájmů jednotlivci.

Za začátek soboty je považována doba západu slunce v pátek večer a za konec západ slunce v sobotu večer. To vychází z židovské tradice, kdy začínala sobota východem první hvězdy. Sobota je pro adventisty oddělena od ostatních dnů především pro dvě věci – odpočinek a uctívání Boha, společenství a věnování se vztahům s bližními.⁷² Adventisté věří, že je tento den posvěcen Bohem a pokud ho budou zachovávat, požehná jim. Na sobotu by se měli přes týden připravovat a měla by být vrcholem týdne. „*Bible upřesňuje, že bychom neměli konat žádnou světskou práci (Ex 20,10), měli bychom se vyhnout jakékoli práci, kterou si vyděláváme na živobytí i obchodním jednáním (Neh 13,15-22). Boha je možné uctít tím, že se vzdáme svých cest, přestaneme „hovět svým zálibám“ a nepovedeme „plané řeči“ (Iz 58,13).*“

Vnímání soboty má výrazný vliv na výběr povolání. Pracovat pro obživu v sobotu je obecně vnímáno jako hřích a pokud se ho člověk nechce zříci (stejně jako každého jiného hříchu), může to vést až k jeho vyloučení z církve. Zde je ale nutné podotknout, že do velké míry je záležitostí a zvyklostí jednotlivých sborů, jak tolerantně se k tomuto postaví. Často se v některých sborech toleruje práce typu hasič či zdravotní sestra se zdůvodněním nutnosti

⁷² *Adventisté sedmého dne věří...: výklad základních 27 věroučných článků*. 1. vyd. Praha: Advent-Orion, 1999, s. 299-309.

vykonávat tuto práci jako službu pro ostatní. Tímto systémem často ale neprojdou zaměstnání jako profesionální sportovec, muzikant či jiné, jinak běžné pracovní pozice, kde je vyžadována směna či účast v sobotu.

Týden co týden vzniká časový prostor pro změnu vnitřního zaměření, k němuž jsou členové vyzíváni. K tomuto chování dochází pravidelně a tento čas je rámcován pro všechny členy skupiny jasným znakem předělu. Ať už se tedy jedná o úpravu aktivit, snahu o zaměření mysli, přípravu na sobotu či pravidelná setkání v sobotu, všichni členové skupiny své vzpomínky vztahují k velmi podobnému časovému rámci využívající sobotu jako stálý bod jejich náboženské praxe. Význam soboty je jasně oddělen od ostatních dnů a má normativní charakter. Ten vede věřící k manifestaci přijetí soboty jako odděleného dne v běžném nenáboženském životě a ve svém životním stylu.

4.2 MODLITBA: CESTA K BOŽÍ PŘÍTOMNOSTI

Téměř ve všech případech setkávání adventistů za náboženským účelem jsem pozoroval ohraničení společné sakrální činnosti modlitbou. Jejím obsahem je vždy prosba o přítomnost Boha. Často končí prosebná modlitba zároveň poděkováním za tuto přítomnost, kdy je s ní počítáno. To vychází z deistického výkladu Bible a to zejména dvou veršů, (na které mě odkazovali členové a duchovní při nestrukturovaných rozhovorech) týkajících se Boží přítomnosti: „*Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“⁷³ (Mat, 18,20) a „*Amen, amen, pravím vám, budete-li o něco prosit Otce ve jménu mém, dá vám to.*“⁷⁴ (Jan 16,23b).

Modlitba symbolicky odděluje čas věnovaný svatým věcem od času věnovanému věcem světským. Zaznívá totiž i na konec, a to nejčastěji v podobě prosby o zvnitřnění si působení uplynutého náboženského projevu „na srdce“ účastníků, prosby o přítomnost v paměti i v běžném dni plném světských myšlenek.

Čas určený pro náboženské rituály oddělen modlitbou je vnímán jako čas promluvy Boha k srdci člověka skrze náboženskou praxi, skrze ústa kazatele či skrze chvály směřovaných k nebi.

⁷³ Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona : český ekumenický překlad. 12. vyd., 1. opr. vyd. Praha: Česká biblická společnost, 2001, s. 1258.

⁷⁴ Ibid, s. 1377.

4.3 DUCHOVNÍ PROŽITEK JAKO ZODPOVĚDNOST JEDINCE

Na schopnost vnímat Boží působení během náboženské praxe je kladen důraz. I když v řadě úkonů hraje roli i správný výkon člověka zastávající významnou důležitost při náboženské činnosti, samotný jedinec je považován za toho, kdo je zodpovědný za náboženský prožitek. Například pokud kazatel povede během svého kázání plytký monolog, bude nejspíš nepřimo čelit kritice na chodbě po konci setkání či nespokojeným rozhovorům při rodinném sobotním obědě. Nicméně obřad samotný bude mít stále svoji váhu a to, jestli si člověk z něho byl něco schopen odnést, je vnímáno ve společenství CASD jako věc přípravy a schopnosti naslouchat Božímu hlasu. Z toho vyplývá aktivní snaha zúčastněných o směřování mysli k náboženskému obřadu.

Církev vyvíjí opakovaně činnost vedoucí své členy k co nejčastějšímu duchovnímu prožitku. Ať už se jedná o kázání, materiály k samostudiu Bible či deník k pravidelným modlitbám, přes „duchovní vzdělávání“ členů. Od nahodilých přednášek až po pravidelné běhy akcí zaměřených na osobnostní a duchovní rozvoj jako *PTD*⁷⁵ či *Vytaxis*⁷⁶ nebo akcí zaměřených na konkrétní téma, jako jsou kongresy mládeže. Členové jsou vedeni k vybudování si vlastní cesty k Bohu a schopnosti duchovního prožitku vlastní cestou.⁷⁷ K tomu slouží i nástroj, se kterým jsem se setkal na výše zmíněných akcích – test duchovního temperamentu. Ten vychází z předpokladu, že každý člověk má svoji specifickou cestu k uctívání a prožívání božího působení a žádná z těchto stylů není lepší než druhá.

Tlak vyvíjený církví na prožívání víry v běžném světském životě tedy nezůstává bez opory v podobě nabídky nových podnětů a perspektiv společenstvím sobě samotnému. Mohlo by se zdát, že hledání osobní cesty k víře napříč rozdílnějším vnímání jednotlivých členů bude působit destabilizačně na homogenitu společenství. Ve skutečnosti osvěta tohoto vnímání vede členy k větší toleranci odlišného náboženského projevu a umožňuje tak skupinové duchovní prožívání víry jinak rozlišných osobností. Vše má ovšem své hranice přijatelnosti, které vychází nejen z učení církve, ale i z tradice konkrétních sborů.

⁷⁵ *Pošli to dál* – běh akcí se zaměřením na osobnostní a duchovní rozvoj jedinců s důrazem na předávání tohoto poznání svému okolí. Jde směrem osobnostního rozvoje spojený s managementem. (Z toho vyplývá název.)

⁷⁶ Obdoba *PTD* v Čechách. Od *PTD* se liší psychologicko-terapeutickým přístupem a zážitkovou formou aktivit.

⁷⁷ Tato cesta ovšem není zcela volná, je rámcována učením církve.

4.4 SOBOTNÍ ŠKOLA: SKUPINOVÁ DISKUZE NAD STUDIEM BIBLE

Mechanismem aktivizujícím kolektivní paměť jednotlivců v rámci skupiny je řízené a pravidelné studium Bible. To je nazýváno *sobotní školou*. Církev vydává materiály k samostudiu jak v elektronické verzi (zdarma dostupné z jejich webových stránek), tak v tištěné podobě (k zakoupení za symbolickou cenu z traktátu v každém sboru). Tyto materiály jsou zpracovány pro každý den týdne vyjma soboty. Jsou tematicky rozděleny do jednotlivých čtvrtletí. Každý týden má svůj základní text z Bible spadající pod čtvrtletní téma. Základní text je nahlížen optikou tohoto tématu a obsahuje jak zamyšlení, tak otázky a aplikaci do běžného života. Vytváří je pokaždé jiní autoři z různých zemí a jsou koordinovány orgánem zřízeným GK. Tyto materiály, přezdívané členy jako „úkolky sobotní školy“, jsou vydávány celosvětově a překládány do jednotlivých jazyků. V praxi to tedy znamená, že po celém světě jsou vedeni členové církve k zamýšlení se nad stejnými otázkami vycházejících ze stejného biblického textu. Existuje i verze MP3 a každý týden je na oficiálních stránkách CASD pro ČR věnovaným *sobotní škole* i několikaminutové video shrnující téma vždy s nějakým hostem. Nad těmito materiály je v sobotu dopoledne vedena řízená skupinová diskuze. Ve všech pozorovaných shromážděních jsem zaznamenal minimálně dvě třídy a zpravidla třídu mládeže. Členové sboru tedy mají na výběr a můžou se částečně seskupit s lidmi bližších sociálních vazeb a vyvarovat se někoho, s kým by přicházeli do častějšího konfliktu.

Členové církve se po celém světě vracejí ke stejnému základnímu textu Bible, hovoří o svém životě přes týden nahlížený i skrze duchovní prožitky. Interpretují, srovnávají a hodnotí svoje postoje a aktuální skutečnost pomocí výkladu významů biblických textů – vztahují svoji současnost a budoucnost k minulosti, ke vzpomínkám uznaným a sdíleným církví.

4.5 SOBOTNÍ ŠKOLKA: SYMBOLICKÝ ZÁKLAD

V čase, ve kterém se dospělí a mládež schází ve třídách sobotní školy k diskuzi nad studiem Bible, se odehrává *sobotní školka*. Děti, rozdělené dle věku do tří tříd, jsou pod vedením svých učitelů zapojovány do aktivit spojených s poznáním biblických příběhů a náboženského pohledu na svět. Nejmenším jsou vyprávěny příběhy z Bible, v poutavém podání doplněny o nějakou hru nebo výrobu předmětu spojeného s vyprávěním. Starší děti

už plní i domácí úkoly a začíná se zde systematicky probírat obsah Bible. S nejstaršími dětmi se pak pracuje také formou diskuze, která doplňuje výklad příběhů a jsou zde zařazeny složitější nauky.

Děti všech věkových kategorií jsou seznamovány s náboženskými hodnotami a s výkladem Bible tak, jak mu rozumí starší generace, tedy učitelé. Osnovu výuky kdysi určovalo sdružení. V současnosti je za látku a formu probíranou v hodinách zodpovědný vedoucí sobotní školky v konkrétním sboru. Již tedy od útlého věku jsou děti členů církve uváděny do systému symbolů a významů adventistického společenství. Je s nimi pracováno systematicky. Z dětí se v 15 letech stávají tzv. mládežníci. Ukončí svoji pravidelnou docházku do tříd sobotní školky a začnou navštěvovat třídy sobotní školy.

4.6 KŘEST A ČLENSTVÍ: MANIFESTACE POSTOJŮ

Křest ponořením do vody je rituál potvrzující víru v Ježíše Krista. V adventistické věrouce je úzce spojen s členstvím v církvi. Křest následuje až po důkladném vyučování z Bible. Uchazeč o křest musí dokázat, že chápe základní křesťanské symboly a přijímá učení CASD.⁷⁸ Důležitou podmínkou je věková a rozumová způsobilost uchazeče a svoboda rozhodnutí. Zda uchazeč podmínky splňuje posuzuje výbor sboru, který je orgánem přijímajícím a potvrzujícím členství.⁷⁹ Samotný akt křtu je církví definován jako symbol přijetí Ježíše Krista, přijetí Ducha svatého a výraz pokání za hříchy.

Jelikož je v CASD křest podmíněčně spojen se vstupem do církve, je tento rituál doprovázen slibem dodržovat zásady církve a manifestací ztotožnění se s 27 věroučnými články. Členství v církvi tedy vyžaduje přípravu na křest, slib a jeho bezprostřední snaha o stálé dodržování. Církev tímto slibem tedy posiluje svoji normativní pozici a zároveň křest podmiňuje přijetím stejného vnímání (pro ni klíčových a základních) interpretací Bible. Tímto sjednocuje a vytváří společný jazyk významů, skrze které jeho členové nahlíží na svět a provádí náboženskou praxi. Tím je dosaženo konkrétní dohody mezi všemi členy na základních náboženských stanoviscích.

⁷⁸ Ústava. In: *Církev adventistů sedmého dne* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: http://www.casd.cz/wp-content/uploads/2013/11/2014_Ústava_CASD.pdf (s. 47)

⁷⁹ Ibid, s. 8-9.

4.7 VÝSLEDKY ANALÝZY NÁBOŽENSKÉ PRAXE

V náboženské praxi CASD jsem objevil několik mechanismů mobilizujících a utvářejících kolektivní paměť. K náboženské praxi vyplívající ze základní věrouky se členové dobrovolně zavazují při vstupu do církve. Sami tímto vstupem přijímají předem dohodnuté základní adventistické předporozumění okolního světa. Sobota, jako oddělený den, je orientačním bodem v čase společný pro všechny členy, kteří jsou vedeni k pravidelné účasti na každotýdenních bohoslužbách. Od západu slunce v pátek do západu slunce v sobotu vzniká čas vyhrazen jen specifickým činnostem. Sdílení tohoto časového rámce umocňuje vliv rámce symbolických významů skupiny.

Základní věroučné body zdaleka neposkytují odpovědi na všechny druhy otázek, které věřícím vyvstávají. S tímto „prázdným prostorem“ CASD pracuje opakovaným a řízeným studiem Bible v sobotních školách. Při skupinové diskuzi skrze odpovídání na téma „úkolů“ sdílejí členi svoje vnímání víry, což zároveň působí restriktivně a jako prevence vůči extrémnějšímu odklonění od věrouky této náboženské skupiny. Jsou zde opakovaně prováděny dohody na symbolických významech, což je důležitý mechanismus udržující kolektivní paměť. Sdílené významy církve vychází z kontinuity jejího předchozího „poznání pravdy“⁸⁰

Dále jsem vyzoroval systematickou snahu církve vést a vzdělávat své členy k osobnímu duchovnímu prožitku. Duchovnost jedince je pokládána za jeho zodpovědnost. Členové často ve svých veřejných modlitbách prosili o uchování „Boží promluvy k nim“ v paměti, aby z ní mohli čerpat i mimo náboženský život. Za Boží slovo považují Bibli a kázání, které je Biblí legitimizováno. Modlitba zde hraje také legitimizační roli, protože je, podle věřících CASD, zárukou Boží přítomnosti.

⁸⁰ Tento pojem během mého výzkumu věřící opakovaně uváděli.

ZÁVĚR

Paměť, jako důležitý prvek sociálního jednání, vstoupila od sociálních a humanitních věd ve 20. letech 20. století. Se sociologickým uchopením paměti přišel francouzský sociolog Maurice Halbwachs ve svém díle *Kolektivní paměť*. Vycházel z teorie svého učitele Émila Durkheima o dvojitým vědomí - kolektivním a individuálním a z filosofických pojednání Henriho Bergsona o paměti. Popsal zde vztah individuální a kolektivní paměti a identifikoval jako důležité paměťové rámce soubor význámů skupiny (její jazyk), čas a prostor. V moderní sociologii na tento koncept navázala Danièle Hervieu-Léger, když vyložila úpadek tradičních náboženství neschopností mobilizovat kolektivní paměť. Diskurz rozšířila i Grace Davie svým rozbohem nepřímého přístupu jednotlivce ke kolektivní paměti v rámci náboženství.

Analýza Církve adventistů sedmého dne mi umožnila popsat historický kontext a podobu jejího učení a dokumentů. Na základě těchto informací jsem interpretoval své zúčastněné pozorování ve sborech Olomouc (4x), Prostějov (1x), Znojmo (8x), Praha-Smíchov (1x), Havířov (2x), Kateřinice (1x), Kyjov u Hodonína (1x) a Zlín (2x) doplněné o nestrukturované a polostrukturované rozhovory a dalších akcí pořádaných církví a jejími přidruženými organizacemi. Na základě analýzy jsem také popsal strukturu církve.

Cíl mé práce jsem částečně dokázal splnit identifikací a popisem některých základních mechanismů předávání a udržování náboženské paměti CASD ale s ohledem na rozsah jsem nedokázal popsat všechny. Zjistil jsem, že sobota je výrazným orientačním bodem v čase všech členů a její svěcení rovněž působí normativně na jejich chování. Na základě pozorování a rozhovorů jsem došel i k identifikaci pojetí fungujícího duchovního života jako zodpovědnosti jedince. Vypožoroval jsem systematickou snahu církve vést a vzdělávat své členy ke schopnosti duchovního prožitku, pravidelné diskuze nad významy příkládanými náboženskými významy v podobě tzv. sobotní školy a ve vedení a náboženském vzdělávání dětí již od útlého věku v tzv. sobotních školkách.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Literatura:

Adventisté sedmého dne věří: výklad základních 27 věroučných článků. 1. vyd. Praha: Advent-Orion, 1999. 459 s. ISBN 80-7172-102-6.

BERGSON, Henri. *Dva zdroje morálky a náboženství.* 1. vyd. v tomto překladu Praha: Vyšehrad, 2007. 267 s. ISBN 978-80-7021-792-4.

BERGSON, Henri. *Vývoj tvořivý.* Překlad Ferdinand Pelikán, František Žákavec. Praha: Jan Laichter, 1919. 497 s.

BRITTON, Daryl. *Elegies of darkness: Commemorations of the bombing of Pan Am 103.* Syracuse (USA), 2008. Dissertations. Syracuse University. 85 s.

DAVIE, Grace. *Religion in modern Europe: a memory mutates.* New York: Oxford University Press, 2000. 218 s. European societies (Oxford University Press). ISBN 0-19-828065-3.

DAVIE, Grace. *Výjimečný případ Evropa: podoby víry v dnešním světě.* 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2009. 207 s. ISBN 978-80-7325-192-5.

DURKHEIM, Émile. *Pravidla sociologické metody.* Překlad Ferdinand Kratina. V Praze: Orbis, 1926. Sociologická knihovna, sv. 3. 184 s.

DURKHEIM, Émile. *Elementární formy náboženského života: systém totemismu v Austrálii.* 1. vyd. Praha: Oikoymenh, 2002. 491 s. ISBN 80-7298-056-4.

HALBWACHS, Maurice, NAMER, Gérard a Marie JAISSON (eds.). *Kolektivní paměť.* 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009. 289 s. ISBN 978-80-7419-016-2.

HERVIEU-LÉGER, Danièle. *Religion as a chain of memory*. 1st pub. Překlad Simon Lee. New Brunswick, N.J.: Rutgers University, 2000. 204 s. ISBN 0-8135-2827-5.

JETELINA, Bedřich. *Adventisté sedmého dne v dialogu s postmodernou*. Olomouc, 2012. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická fakulta, 114 s.

MASLOWSKI, Nicolas a Jiří ŠUBRT. *Kolektivní paměť: k teoretickým otázkám*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014. 319 s. ISBN 978-80-246-2689-5.

MASLOWSKI, Nicolas, ŠUBRT, Jiří a Štěpánka LEHMANN in *Kolektivní paměť: k teoretickým otázkám*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014. 319 s. ISBN 978-80-246-2689-5.

NEŠPOR, Zdeněk a Dušan LUŽNÝ. *Sociologie náboženství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 232 s. ISBN 978-80-7367-251-5.

Internetové zdroje:

Církevní řád. In: *Církev adventistů sedmého dne* [online]. Praha, 2011 [cit. 2016-03-31].

Dostupné z: http://www2.casd.cz/mss/dokumenty/cirkevni_rad_2011.pdf

Stanovisko k rozhodnutí GK církve k ordinaci žen do plné duchovenské služby. In: *Církev adventistů sedmého dne* [online]. Praha, 2011 [cit. 2016-03-31]. Dostupné z:

<http://www.casd.cz/wp-content/uploads/2016/03/Výbor-a-ordinace.pdf>

Struktura církvi. In: *Církev adventistov siedmeho dňa* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné

z: <http://www.casd.sk/o-nas/struktura-cirkvi/>

Ústava. In: *Církev adventistů sedmého dne* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z:

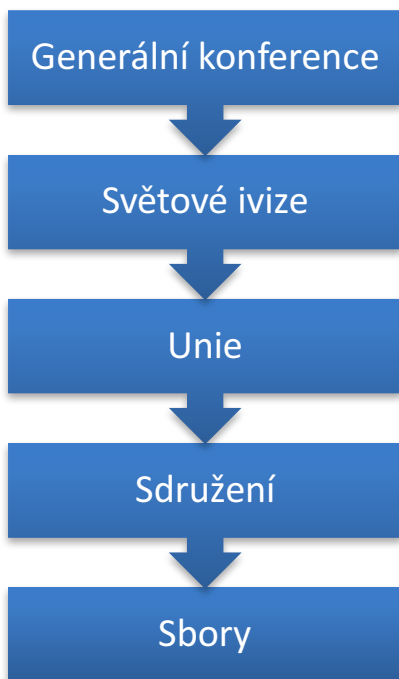
http://www.casd.cz/wp-content/uploads/2013/11/2014_Ústava_CASD.pdf

World Church. In: *Seventh-day Adventist Church* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z:

<https://www.adventist.org/en/world-church/>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

ZÁKLADNÍ VĚROUČNÉ VÝROKY CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE

Adventisté sedmého dne přijímají Bibli za své jediné vyznání víry a z ní odvozují základní věroučné články. Dále uvedené věroučné výroky jsou výrazem toho, jak církev učení Písma chápe a vyjadřuje. K revizi těchto výroků může dojít při zasedání Generální konference, když církev pod vedením Ducha svatého dospěje k plnějším pochopení Písma nebo nalezne výstižnější výrazy k vyjádření toho, co učí Boží slovo.

1. PÍSMO SVATÉ

Písmo svaté, Starý i Nový zákon, je psané Boží slovo. Je dáno Boží inspirací prostřednictvím svatých Božích lidí, kteří mluvili a psali pod vlivem Ducha svatého. V tomto slově Bůh svěřil člověku poznání nezbytné ke spasení. Písmo je neomylné zjevení Boží vůle. Je měřítkem charakteru, zkušebním kamenem zkušeností, autoritativním základem učení a spolehlivým záznamem Božích činů v dějinách. (2P 1,20.21; 2Tm 3,16.17; Ž 119,105; Př 30,5.6; Iz 8,20; J 17,17; 1Te 2,13; Žd 4,12)

2. TROJEDINÝ BŮH

Bůh je jeden: Otec, Syn a Duch svatý; jednota tří osob od věčnosti. Bůh je nesmrtelný, všemohoucí, vševědoucí, svrchovaný a všudypřítomný. Je nekonečný a přesahuje lidské chápání. Přesto však je znám prostřednictvím svého zjevení. Patří mu věčná úcta, sláva i služba všeho tvorstva. (Dt 6,4; Mt 28,19; 2K 13,13; Ef 4,4–6; 1Pt 1,2; 1Tm 1,17; Zj 14,7)

3. OTEC

Bůh, věčný Otec, je Stvořitel, Původce, Udržovatel a svrchovaný Vládce celého stvoření. Je spravedlivý a svatý, milosrdný a milostivý, dlouhoshovívající a hojný v neochvějně lásce a věrnosti. Moc a vlastnosti projevené v Synu a v Duchu svatém jsou rovněž zjevením Otce. (Gn 1,1; Zj 4,11; 1K 15,28; J 3,16; 1J 4,8; 1Tm 1,17; Ex 34,6.7; J 14,9)

4. SYN

Bůh, věčný Syn, se stal člověkem v Ježíši Kristu. Skrze něj byly stvořeny všechny věci, zjeven Boží charakter, uskutečnilo se spasení lidstva a svět je jím souzen. Věčný pravý Bůh se v Ježíši Kristu stal také pravým člověkem. Počat z Ducha svatého, narodil se z Marie, panny. Žil a byl pokoušen jako člověk, a přesto byl dokonalým ztělesněním Boží spravedlnosti a lásky. Svými zázraky projevil Boží moc a prokázal, že je Boží zaslíbený Mesiáš. Dobrovolně trpěl a místo nás zemřel na kříži za naše hříchy. Vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa a slouží v nebeské svatyni v náš prospěch. Znovu přijde v slávě, aby provždy vysvobodil svůj lid a obnovil všechny věci. (J 1,1–3.14; 5,22; Ko 1,15–19; J 10,30;

14,9; Ř 6,23; 2 K 5,17–19; L 1,35; Fp 2,5–11; Žd 2,9–18; 1K 15,3.4; Žd 8,1.2; J 14,1–3)

5. DUCH SVATÝ

Bůh, věčný Duch, spolupůsobil s Otcem a Synem při stvoření, vtělení a vykoupení. Inspiroval pisatele Bible. Naplňoval Kristův život mocí. Zve a přesvědčuje lidi. Ty, kteří ho poslechnou, obnovuje a proměňuje k Božímu obrazu. Poslán Otcem a Synem, aby byl vždy s Božími dětmi, obdarovává církev duchovními dary, zmocňuje ji k vydávání svědectví o Kristu a v souladu s Písmem ji uvádí do veškeré pravdy. (Gn 1,1.2; L 1,35; 2Pt 1,21; L 4,18; Sk 10,38; 2K 3,18; Ef 4,11.12; Sk 1,8; J 14,16–18.26; 15,26.27; 16,7–13)

6. STVOŘENÍ

Bůh je Stvořitel všeho a v Písmu podal spolehlivou zprávu o své stvořitelské činnosti. V šesti dnech Pán stvořil nebe i zemi i všechno pozemské tvorstvo a odpočinul sedmého dne onoho prvního týdne. Tak ustanovil sobotu jako trvalý památník svého dokončeného stvořitelského díla. První muž a žena byli učiněni k Božímu obrazu jako vrcholné dílo stvoření. Obdrželi vládu nad světem a zodpovědnost pečovat o něj. Svět byl po dokončeném stvoření velmi dobrý a zvěstoval Boží slávu. (Gn 1,2; Ex 20,8–11; Ž 19,2–7; 33,6.9; 104; Žd 11,3)

7. PŘIROZENOST ČLOVĚKA

Muž a žena byli stvořeni k Božímu obrazu, vybaveni individualitou a schopností svobodně myslet a jednat. I když byli stvořeni jako svobodné bytosti, jsou závislí na Bohu životem, dýcháním a vším ostatním. Každý člověk je nedělitelnou jednotou tělesných, duchovních a duševních projevů. Když naši první rodiče neuposlechli Boha, popřeli svou závislost na něm, a ztratili tím své vznešené postavení pod Boží vládou. Boží obraz v nich byl porušen, a oni se stali kořistí smrti. Jejich potomci dědí tuto padlou přirozenost s jejími následky, rodí se se slabostmi a náklonnostmi ke zlému. Bůh však v Kristu smířil svět se sebou a svým Duchem obnovuje ve smrtelných lidech činících pokání obraz jejich Tvůrce. Stvoření k Boží slávě jsou povoláni milovat Boha, milovat se navzájem a starat se o své životní prostředí. (Gn 1,26–28; 2,7; Ž 8,4–8; Sk 17,24–28; Gn 3; Ž 51,7; Ř 5,12–17; 2Ko 5,19.20; Ž 51,12; 1J 4,7.8.11.20; Gn 2,15)

8. VELKÝ SPOR

Celé lidstvo je vtaženo do velkého sporu mezi Kristem a satanem, v němž jde o Boží charakter, Boží zákon a Boží svrchovanou vládu nad vesmírem. Tento spor začal v nebi, když jedna ze stvořených bytostí, obdařená možností volby, se začala povyšovat. Stala se satanem, Božím odpůrcem, který do odboje strhl část andělů. Svedl Adama a Evu do hříchu, a tím uvedl ducha vzpoury na naši zemi. Hřích znetvořil Boží obraz v lidech, narušil pořádek ve stvořeném světě a zapříčinil zkázu celé země potopou. Celé tvorstvo pozoruje náš svět, který se stal jevištěm vesmírného sporu, na jehož konci bude Bůh lásky obhájen. Na pomoc v tomto sporu posílá Kristus svému lidu Ducha svatého a věrné anděly, kteří mají věřící vést, chránit a podporovat na cestě spasení. (Zj 12,4–9; Iz 14,12–14; Ez 28,12–18; Gn 3; Gn 6–8; 2Pt 3,6; Ř 1,19–32; 5,12–21; 8,19–22; Žd 1,14; 1K 4,9)

9. KRISTŮV ŽIVOT, SMRT A ZMRTVÝCHVSTÁNÍ

Jediný smírující prostředek za lidský hřích Bůh poskytl v Kristově životě dokonalé

poslušnosti Boží vůle, v jeho utrpení, smrti a zmrtvýchvstání. , kteří vírou přijímají toto smíření, mohou mít věčný život a celé tvorstvo může lépe chápat nekonečnou a svatou lásku Stvořitele. Toto dokonalé smíření obhájí spravedlnost Božího zákona a milostivost Božího charakteru, protože odsuzuje náš hřích a poskytuje nám odpuštění. Kristova smrt je zástupná a očišťující, smírující a proměňující. Kristovo zmrtvýchvstání zvěstuje Boží vítězství nad mocnostmi zla a těm, kteří smíření přijímají, zaručuje konečné vítězství nad hříchem a smrtí. Vyhlašuje vládu Ježíše Krista, před kterým se skloní každé koleno na nebi i na zemi. (J 3,16; Iz 53; 1Pt 2,21.22; 1K 15,3.4.20–22; 2K 5,14.15.19–21; Ř 1,4; 3,25; 4,25; 8,3.4; 1J 2,2; 4,10; Ko 2,15; Fp 2,6–11)

10. ZKUŠENOST SPASENÍ

Z nekonečné lásky a milosrdenství Bůh kvůli nám ztotožnil s hříchem Krista, který hřích nepoznal, abychom se v něm směli stát před Bohem spravedlivými. Pod vlivem Ducha svatého si uvědomujeme svou ubohost, uznáváme svou hříšnost, litujeme svých přestoupení a věříme v Ježíše jako Pána a Krista, jako zástupce i vzor. Tato víra, která přijímá spasení, vzniká působením Boží moci prostřednictvím Písma a je darem Boží milosti. Skrze Krista jsme ospravedlněni, přijati za Boží syny a Boží dcery a vysvobozeni z nadvlády hříchu. Skrze Ducha jsme znovuzrozeni a posvěceni. Duch obnovuje naši mysl, do našeho srdce vpisuje Boží zákon lásky a dává nám moc žít svatým životem. Zůstáváme-li v něm, stáváme se účastníky Božské přirozenosti a máme jistotu spasení nyní i na soudu. (2K 5,17–21; J 3,16; Ga 1,4; 4,4–7; Tt 3,3–7; J 16,8; Ga 3,13.14; 1Pt 2,21.22; Ř 10,17; L 17,5; Mk 9,23.24; Ef 2,5–10; Ř 3,21–26; Ko 1,13.14; Ř 8,14–17; Ga 3,26; J 3,3–8; 1Pt 1,23; Ř 12,2; Žd 8,7–12; Ez 36,25–27; 2Pt 1,3.4; Ř 8,1–4; 5,6–10)

11. RŮST V KRISTU

Svojí smrtí na kříži Ježíš zvítězil nad mocnostmi zla. Jako ten, kdo během své pozemské služby přemáhal demony, zlomil jejich moc a zpečetil jejich konečný osud. V Ježíšově vítězství spočívá i naše vítězství nad mocnostmi zla, které se nás pokouší stále ovládat, i když s Kristem žijeme v pokoji, v radosti a v jistotě jeho lásky. Nyní nás posiluje Duch svatý, který v nás přebývá. Trvalé odevzdávání Ježíši jako Pánu a Spasiteli nás osvobozuje od břemen minulých hříchů. Nežijeme už v temnotách, ve strachu ze zlých mocností, v nevědomosti a bezsmyslnosti dřívějšího života. Ježíš, který nás vysvobodil, nás povolává, abychom neustále rostli v podobu jeho povahy, abychom s ním denně udržovali spojení v modlitbách, abychom se sytili jeho slovem, abychom hluboce uvažovali o jeho slovu a o jeho mocné péči, abychom ho chválili písněmi při společných bohoslužbách a abychom se zapojili do misijního úkolu svěřeného církvi. Když se budeme věnovat službě lásky těm, kdo žijí kolem nás, a budeme svědky o jeho spasení, jeho neustálá přítomnost skrze Ducha svatého promění každý okamžik a každý úkol v duchovní zkušenost. (Ž 1,1.2; 23,4; Ž 77,11.12; Ko 1,13.14; 2,6.14.15; L 10,17–20; Ef 5,19.20; 6,12–18; 1Te 5,23; 2Pt 2,9; 3,18; 2K 3,17.18; Fp 3,7–14; 1Te 5,16–18; Mt 20,25–28; J 20,21; Ga 5,22–25; Ř 8,38.39; 1J 4,4; Žd 10,25)

12. CÍRKEV

Církev je společenství věřících, kteří vyznávají Ježíše jako Pána a Spasitele. V návaznosti na starozákonní Boží lid jsme povoláni ze světa k společné bohoslužbě, k vzájemnému společenství, k vzdělávání se v Božím slově, k slavení Večeře Páně, k službě všem lidem a k světoširému zvěstování evangelia. Církev přijímá svou autoritu od Krista, vtěleného

Slova, a z Písma, psaného slova. Církev je Boží rodina; její členové, které Bůh přijal za své děti, žijí na základě nové smlouvy. Církev je společenství víry, Kristovo tělo, jehož hlavou je sám Ježíš Kristus. Církev je nevěsta, za kterou Kristus zemřel, aby ji mohl posvětit a očistit. Až se vrátí jako Vítěz, budou před něj postaveni věrní všech věků, které vykoupil svou krví, bude to slavná církev bez vady a vrásky, svatá a bez úhony. (Gn 12,3; Sk 7,38; Ef 4,11–15; 3,8–11; Mt 28,19.20; 16,13–20; 18,18; Ef 2,19–22; 1,22.23; 5,23–27; Ko 1,17.18)

13. OSTATEK A JEHO POSLÁNÍ

Univerzální církev tvoří všichni ti, kteří skutečně věří v Krista. V posledních dnech, v čase rozsáhlého odpadnutí, je ostatek církve povolán zachovávat Boží přikázání a víru Ježíšovu. Tento ostatek oznamuje příchod hodiny soudu, zvěstuje, že spasení je možné jen v Ježíši Kristu, a hlásá blízkost jeho druhého příchodu. Toto zvěstování symbolizují tři andělé ze 14. kapitoly Zjevení. Současně probíhá v nebi soud a na zemi je výsledkem zvěstování pokání a náprava. Každý věřící je povolán k osobní účasti na tomto světoširém svědectví. (Zj 12,17; 14,6–12; 18,1–4; 2K 5,10; Ju 3,14; 1Pt 1,16–19; 2Pt 3,10–14; Zj 21,1–14)

14. JEDNOTA KRISTOVA TĚLA

Církev je jedno tělo s mnoha údy, které Bůh povolává z každého národa, pokolení, jazyku a lidu. V Kristu jsme nové stvoření. Nesmí nás dělit rasové, kulturní, vzdělanostní a národnostní rozdíly nebo rozdíly mezi urozenými a nízkými, bohatými a chudými, mezi mužem a ženou. Všichni jsme si rovni v Kristu, který nás jedním Duchem spojil se sebou a jednoho s druhým; nestranně a bez výhrad si máme navzájem sloužit. Díky zjevení Ježíše Krista v Písmu máme podíl na stejné víře a naději a hlásáme všem jednotné svědectví. Tato jednota má svůj zdroj v jednotě trojjediného Boha, který nás přijal za své děti. (Ř 12,4.5; 1K 12,12–14; Mt 28,19.20; Ž 133,1; 2K 5,16.17; Sk 17,26.27; Ga 3,27.29; Ko 3,10–15; Ef 4,14–16; 4,1–6; J 17,20–23)

15. KŘEST

Křtem vyznáváme svou víru v smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista a svědčíme, že jsme zemřeli hříchu a chceme žít novým životem. Takto uznáváme Krista za Pána a Spasitele, stáváme se jeho lidem a jsme přijati za členy jeho církve. Křest je symbolem našeho spojení s Kristem, odpuštění našich hříchů i toho, že jsme přijali Ducha svatého. Je potvrzením víry v Ježíše Krista, jakož i znamením pokání, a koná se ponořením do vody. Křest následuje po důkladném vyučování z Bible a přijetí jejího učení. (Mt 28,19.20; Ř 6,1–6; Ko 2,12.13; Sk 2,38; 16,30–33; 22,16)

16. VEČEŘE PÁNĚ

Večeře Páně je účastí na symbolech Ježíšova těla a krve jako vyjádření víry v něho, našeho Pána a Spasitele. V tomto prožitku společenství je přítomen Kristus, který se setkává se svým lidem a posiluje ho. Svou účastí radostně zvěstujeme význam Kristovy smrti, dokud nepřijde. Příprava na tuto večeři zahrnuje zkoumání vlastního svědomí, pokání a vyznání hříchů. Kristus ustanovil umývání nohou jako symbol nového očištění a výraz ochoty vzájemně si sloužit v křesťanské po-koře a sjednotit svá srdce v lásce. Večeře Páně se smějí zúčastnit všichni věřící křesťané. (1K 10,16.17; 11,23–30; Mt 26,17–30; Zj 3,20; J 6,48–63; 13,1–17)

17. DUCHOVNÍ DARY A SLUŽEBNOSTI

Bůh uděluje všem členům církve v každé době duchovní dary, které má každý člen s láskou použít ve službě pro společné dobro církve a lidstva. Působením Ducha svatého, který obdarovává každého člena podle své vůle, projevují se tyto dary ve schopnostech i služebnostech, které církev potřebuje pro splnění Bohem určených povinností. Podle Písma patří mezi dary Ducha: víra, uzdravování, prorocství, zvěstování, vyučování, spravování, smířování, milosrdenství, sebeobětavá služba, laskavá ochota pomáhat lidem a povzbuzovat je. Některé členy církve Bůh povolal a Duchem uschoptil pro splnění pastoračních, evangelizačních, apoštolských a učitelských úkolů, potřebných pro přípravu členů k službě, pro vzdělání církve k duchovní zralosti, k podpoře jednoty víry a poznání Boha. Používají-li členové tyto dary jako věrní hospodáři rozmanité milosti Boží, je církev chráněna před ničivým vlivem falešného učení, roste Božím růstem a buduje se ve víře a lásce. (Ř 12,4–8; 1K 12,9–11.27.28; Ef 4,8.11–16; Sk 6,1–7; 1Tm 3,1–13; 1Pt 4,10.11)

18. DAR PROROCTVÍ

Jedním z darů Ducha svatého je dar prorocství. Tento dar je příznačný pro církev ostatku a projevil se v díle Ellen G. Whiteové. Spisy této služebnice Páně jsou trvalým a významným ukazatelem k pravdě, jsou církvi pomocí, usměrněním, poučením i napomenutím. Jasně též potvrzují, že Písmo je měřítkem, kterým je třeba posuzovat každé učení i každou zkušenost. (Jl 2,28.29; Sk 2,14–21; Žd 1,1–3; Zj 12,17; 19,10)

19. BOŽÍ ZÁKON

Velké zásady Božího zákona jsou vyjádřeny v Desateru a Ježíš Kristus je představil svým životem. Vyjadřují Boží lásku, vůli a úmysly týkající se lidského chování a vztahů; jsou závazné pro všechny lidi v každé době. Tyto příkazy jsou základem Boží smlouvy s jeho lidem i měřítkem na Božím soudu. Působením Ducha svatého odhalují hříchy a probouzejí vědomí potřeby Spasitele. Spasení je pouze z milosti, ne ze skutků, ale jeho ovocem je poslušnost přikázání. Tato poslušnost rozvíjí křesťanský charakter a dává vnitřní uspokojení. Je projevem naší lásky k Pánu a našeho zájmu o spolubližní. Poslušnost víry dokazuje Kristovu moc proměnit život, a tím umocňuje křesťanské svědectví. (Ex 20,1–17; Ž 40,8.9; Mt 22,36–40; Dt 28,1–14; Mt 5,17–20; Žd 8,8–10; J 15,7–10; Ef 2,8–10; 1J 5,3; Ř 8,3.4; Ž 19,8–15)

20. SOBOTA

Dobrotivý Stvořitel po šesti stvořitelských dnech odpočinul sedmého dne a ustanovil sobotu pro všechny lidi jako památku stvoření. Čtvrté přikázání Božího nezměnitelného zákona vyžaduje zachovávání sedmého dne jako dne odpočinku, bohoslužby a služby v souladu s učením a konáním Ježíše Krista, Pána soboty. Sobota je dnem radostného společenství s Bohem a mezi věřícími navzájem. Je symbolem našeho vykoupení v Kristu, znamením našeho posvěcení, znakem naší oddanosti Bohu i předzvěstí věčné budoucnosti v Božím království. Sobota je trvalým znamením věčné smlouvy mezi Bohem a jeho lidem. Radostné zachovávání tohoto posvátného času od večera do večera (od západu do západu slunce) je oslavou Boha a jeho stvořitelských i vykupitelských činů. (Gn 2,1–3; Ex 20,8–11; L 4,16; Iz 56,5.6; 58,13.14; Mt 12,1–12; Ex 31,13–17; Ez 20,12.20; Dt 5,12–15; Žd 4,1–11; Lv 23,32; Mk 1,32)

21. KŘESŤANSKÉ SPRÁVCOVSTVÍ

Jsme Božími správci; Bůh nám svěřil čas i příležitosti, schopnosti i majetek, dary země i přírodní zdroje. Jsme Bohu zodpovědní za jejich správné užívání. Boží vlastnictví uznáváme věrnou službou Bohu a bližním, odevzdáváním desátků a dobrovolných darů pro zvěstování evangelia a pro podporu a rozvoj církve. Křesťanské správcovtví je přednost, kterou nám Bůh daroval, abychom rostli v lásce a vítězili nad sobectvím a lakomstvím. Křesťan má radost, když mají jiní prospěch z jeho věrného hospodaření. (Gn 1,26–28; 2,15; 1Pa 29,14; Ag 1,3–11; Mal 3,8–12; 1K 9,9–14; Mt 23,23; 2Ko 8,1–15; Ř 15,26.27)

22. KŘESŤANSKÝ ZPŮSOB ŽIVOTA

Jsme povoláni, abychom žili zbožně, smýšleli, cítili a jednali v souladu se zásadami Písma. Aby Duch svatý v nás mohl utvářet charakter našeho Pána, účastníme se jen toho, co podporuje křesťanskou čistotu, zdraví a radost ze života. To znamená, že i naše zábavy a činnost ve volném čase se řídí normami křesťanského vkusu a krásy. Při veškerém respektování kulturních odlišností má být náš oděv jednoduchý, skromný a čistý, jak se sluší na lidi, jejichž krása nespočívá v zevnějších ozdobách, ale v ozdobě šlechetného a tichého ducha. To znamená, že se máme rozumně starat o své tělo jako o chrám Ducha svatého. Kromě přiměřeného pohybu a odpočinku máme dodávat tělu nejzdravější stravu, jakou můžeme připravit, a zdržovat se těch pokrmů, které Písmo označuje za nečisté. Alkoholické nápoje, tabák a nezodpovědné užívání drog a narkotik škodí našemu tělu, a proto je nemáme užívat. Místo toho se máme zapojit do všeho, co naši mysl i tělo podřizuje Kristu, který má zájem o naše zdraví, radost a štěstí. (Ř 12,1.2; 1J 2,6; Ef 5,1–21; Fp 4,8; 2K 10,5; 6,14–7,1; 1Pt 3,1–4; 1K 6,19.20; 10,31; Lv 11,1–47; 3J 2)

23. MANŽELSTVÍ A RODINA

Manželství ustanovil Bůh v ráji a Pán Ježíš je potvrdil jako celoživotní spojení muže a ženy ve společenství lásky. Manželský slib činí křesťan jak Bohu, tak i svému životnímu partnerovi. Do křesťanského manželství by měli vstupovat jen lidé stejného vyznání. Vzájemná láska, úcta, respekt a zodpovědnost jsou pojivem tohoto svazku, který má zrcadlit lásku, svatost, důvěru a trvalost vztahu mezi Kristem a jeho církví. O rozvodu Ježíš Kristus učil, že ten, kdo se rozvádí (s výjimkou smilstva partnera) a uzavírá nový manželský svazek, dopouští se cizoložství. I když některé rodinné svazky nejsou ideální, manželé, kteří se v Kristu odevzdávají jeden druhému, mohou pod vlivem Ducha svatého a církve dosáhnout jednoty lásky. Bůh žehná rodině a chce, aby si její členové vzájemně pomáhali k úplné zralosti. Rodiče mají vést své děti, aby milovaly a poslouchaly Boha. Svým příkladem a slovy je mají učit, že Kristus je laskavý, vždy vlídný a starostlivý vychovatel, který si přeje, aby se staly údy jeho těla, členy Boží rodiny. Upevňování soudržnosti rodiny je jedním z cílů poselství evangelia pro poslední dobu. (Gn 2,18–25; Mt 19,3–9; J 2,1–11; 2K 6,14; Ef 5,21–33; Mt 5,31.32; Mk 10,11.12; L 16,18; 1K 7,10.11; Ex 20,12; Ef 6,1–4; Dt 6,5–9; Př 22,6; Mal 4,5.6)

24. KRISTOVA SLUŽBA V NEBESKÉ SVATYNI

V nebi je svatyně, pravý svatostánek, jehož stavitelem je Pán, a ne člověk. V něm Kristus slouží v náš prospěch, zpřístupňuje věřícím požehnání své smířující oběti, přinesené jednou provždy na kříži. Kristus byl uveden do úřadu jako náš slavný Velekněz a svou prostřednickou službu začal po svém nanebevstoupení. Roku 1844, na konci prorockého

období 2 300 dnů (let) přešel k druhé a závěrečné fázi své usmiřující služby. Je to dílo vyšetřujícího soudu, který je součástí závěrečného odstraňování veškerého hříchu. Předobrazem této skutečnosti bylo očišťování starodávné židovské svatyně v Den smíření. V předobrazné službě byla svatyně očištěna krví obětních zvířat, ale nebeské skutečnosti se očišťují dokonalou obětí Ježíšovy krve. Vyšetřující soud odhaluje nebeským bytostem, kdo z mrtvých zesnul v Kristu, a proto je v něm uznán hodným mít podíl na prvním vzkříšení. Tento soud také ukazuje, kdo z živých zůstává v Kristu, zachovává Boží přikázání a víru Ježíše Krista a je v něm připraven k vstupu do věčného království. Tento soud obhajuje Boží spravedlnost zachraňující ty, kteří věří v Ježíše Krista. Prohlašuje, že lidé, kteří zůstali Bohu věrní, obdrží království. Dovězení Kristovy služby v nebeské svatyni bude pro lidi před druhým adventem znamenat ukončení doby milosti. (Žd 8,1–5; 4,14–16; 9,11–28; 10,19–22; 1,3; 2,16.17; Da 7,9–27; 8,13.14; 9, 24–27; Nu 14,34; Ez 4,6; Lv 16; Zj 14,6.7; 20,12; 14,12; 22,12)

25. DRUHÝ PŘÍCHOD JEŽÍŠE KRISTA

Druhý příchod Ježíše Krista je křesťanskou nadějí církve, slavným vyvrcholením evangelia. Spasitelův příchod bude doslovný, osobní, viditelný a celosvětový. Při Kristově návratu spravedliví mrtví budou vzkříšeni a spolu se spravedlivými živými budou oslaveni a vzati do nebe, avšak nespravedliví zemřou. Naplnění většiny proroctví a současný stav světa naznačují, že Kristův příchod je blízko. Bůh nám nezjevil čas této události, ale nabádá nás, abychom byli připraveni. (Tt 2,13; Žd 9,28; J 14,1–3; Sk 1,9–11; Mt 24,14; Zj 1,7; Mt 24,43.44; 1Te 4,13–18; 1K 15,51–54; 2Te 1,7–10; 2,8; Zj 14,14–20; 19,11–21; Mt 24; Mk 13; L 21; 2Tm 3,1–5; 1Te 5,1–6)

26. SMRT A VZKŘÍŠENÍ

Důsledkem hříchu je smrt. Avšak Bůh, který jediný je nesmrtelný, dá věčný život svým vykoupeným. Až do dne příchodu Páně je smrt pro všechny lidi stavem nevědomí. Až se zjeví Kristus, který je naším životem, vzkříšení spravedliví a živí spravedliví budou oslaveni a uchvázeni vstříc svému Pánu. Druhé vzkříšení, vzkříšení nespravedlivých, bude o tisíc let později. (Ř 6,23; 1Tm 6,15.16; Kaz 9,5.6; Ž 146,3.4; J 11,11–14; Ko 3,4; 1Ko 15,51–54; 1Te 4,13–17; J 5,28.29; Zj 20,1–10)

27. TISÍCILETÍ A KONEC HŘÍCHU

Milénium znamená tisíciletou vládu Ježíše Krista s jeho svatými v nebi v době mezi prvním a druhým vzkříšením. V této době budou bezbožní mrtví souzeni; země bude úplně pustá, bez živých lidí, obývat ji bude satan a jeho andělé. Na konci tohoto období Kristus se svými svatými i se svatým městem sestoupí z nebe na zem. Tehdy budou vzkříšení nespravedliví mrtví, kteří spolu se satanem a jeho anděly obklíčí Boží město, avšak oheň od Boha je spálí a očistí zemi. Takto bude vesmír navěky zbaven hříchu a hříšníků. (Zj 20; 1Ko 6,2.3; Jr 4,23–26; Zj 21,1–5; Mal 4,1; Ez 28,18.19)

28. NOVÁ ZEMĚ

Na nové zemi, kde přebývá spravedlnost, Bůh poskytne vykoupeným trvalý domov, dokonalé prostředí pro věčný život, lásku, radost a vzdělávání ve své přítomnosti. Bůh sám tam bude přebývat se svým lidem a utrpení ani smrt tam už nebude. Velký spor skončí a hříchu již nebude. Všechno živé a neživé bude zvěstovat, že Bůh je láska. A Bůh bude

vládnout na věky. (2Pt 3,13; Iz 35; 65,17–25; Mt 5,5; Zj 21,1–7; 22,1–5; 11,15)

Zdroj:

Církevní řád. In: *Církev adventistů sedmého dne* [online]. Praha, 2011 [cit. 2016-03-31].

Dostupné z: http://www2.casd.cz/mss/dokumenty/cirkevni_rad_2011.pdf